Friday, December 23, 1960 m. | ANTROJI DALIS

DRAUGAS

PART TWO | Penktad., gruodžio 23, 1960

"Aš skelbiu jums didį džiaugsmą, šiandien gimė Išganytojas." (Luk. 2, 10–12)

IŠGELBĖJIMAS

JONAS VAIČIŪNAS, Chicago, Ill.

Šaltis baltavo stipriau už saulės spinduliuose skęstantį sidabrinį sniego paviršių. Akys raibte raibo nuo šitos akinančios šviesos, ir atrodė, jog žemyn besiritančios saulės giedras veidas ne šildė, o šaldė. Tik reikalo verčiamas vienas —antras praeivis greitais žingsniais sugirgždindavo šaligatvio sniegą ir protekine įsmukdavo braškančiosna durysna, skubiai jas užtrenkdamas, užpakaly savęs palikdamas baltų garų kamuolius.

Beržinių miestelis skendo speige ir sniege.

Iš miško pusės pasirodė greita riščia jojąs, ant puikaus sarto žirgo, raitelis. Abu pūtė baltais dūmais, šarma aptraukiančiais raitelio platų pakaklinį, dengiantį apatinę veido dalį vos ne ligi nosies, — arklio prusnos žvilgėjo pailgais ledo gabaliukais, lyg adatėlėmis, o pasmakrė, net iki pačio kaklo, buvo aplipdyta balta, šalta barzda.

Jojąs pratusia ranka sustabdė arklį beveik miestelio pakraštyje, prie gražaus, gelsvai nudažyto namuko su stiklinėmis gonkomis. Vikriai nušoko į sniegą ir pavėdėjo arklį artyn prie galinės sienos. Per dvigubus langus įklausė duslius balsus ir patenkintas prašneko:

— Matai, Sarti! Pataikėm. Tu gausi avižų, o aš — žąsienos. — Patekšnojo arkliui per sprandą: šis iš džiaugsmo prunkštelėjo ir pirmutine koja pradėjo kasti šaligatvio sniegą. Tačiau raitelis neleido jam ilgai žaisti ir nutempė prie įvažiuojamų į kiemą vartų. Vos — ne vos, nugalėdamas sušalusį sniegą, atidarė. Abu perbrido per kiemelį ir atsimušė į pakrypusią malkinę ir naują, cementinį tvartelį. Atkišęs skląstį, įtraukė arklį vidun. Už pertvaros pasigirdo kiaulių žvygtelėjimai, o kampe atitverti subruzdo triušiai. Nubalnojęs ir iššabojęs, pastatė Sartį ant pačio tako tvartelyje, nes kitur vietos nė nebebuvo. Pripylęs iš kampe stovinčio maišo beveik pilną kibirą avižų, pastatė prie snukio. Arklys sukišo vos ne pusę galvos į avižas, o šeimininkas, mylinčiai pliaukštelėjęs jam su delnu per žvilgančias strėnas, užsklendė tvartelį ir per kiemą nubrido trobon.

Linksmas balsų klegesys pasitiko įėjusį, vos spėjusį peržengti virtuvės slenkstį. Žmonių virtuvėje nebuvo, bet tuščios bonkos, krūvos išmėtytų nešvarių lėkščių, rodė, kad čia šiandien vaišinamasi. Nusismaukė kailinę ausuotinę kepurę, truktelėjo žemyn pakaklinį ir nesibeldęs patraukė seklyčios duris.

— Valio! Ir ponas dvarininkas čia.

— Ponas agronome, laiku pataikėt. Dar yra ir užvalgyt, ir šis tas išgert, — pakilęs pradžios mokyklos vedėjas, šio namo savininkas, padėjo įėjusiam išsivilkti iš puikiai išdirbtų avies kailinukų, aptrauktų brangia gelumbe ir viršutinės storos megstinės, minkštos, kaip pūkas, iš Pirėnų kalnų avių vilnų, su ypatingai plačia apikakle, pasistatančia net iki pakaušio, kartu paimdamas plačias vienpirštes pirštines, iš vidaus kralikų angorų kailiukais išmuštas.

— Sveikas, Vincentai, ar nesušalai? — pakilo ir jaunas kunigas iš galo stalo.

— Turėkit kantrybės, ponios ir ponai, — dar su paraudusia nosim, nusijuokė atvykėlis, jaunas, aukštas vyras, linksmai mėlynomis akimis vedžiodamas aplink stalą sėdinčius ir veltui stengdamasis savo linines garbanas ranka nubraukti nuo kaktos aukštyn. — Ne. nereikia. Aš arklį aprūpinau,

Jonas Vaičiūnas

— kreipėsi į mokytoją, matydamas šį, besivelkantį jo kailiniais. Bet nebijok, ponas liau dies liktarna. Dar ir jūsų žąsims ir bekonams avižų liks.

— Prašau poną agronomą arčiau. Pirmučiausiai, apšilti, — padariusi vietą prie stalo šalia savęs, kvietė šeimininkė, pildama savos gamybos vyšninės iš ropinės. — Nesibijokit, žmona nepavydės, jei prie manęs sėdėsit. Aš jau per sena. Kaip jūs manote? Tiesa?

— Jūs būtinai norit kiekvienąsyk būti pagirta, — laisvai sukrito į pasiūlytą kėdę ir išgėrė stiklelį. — Štai, jūs šiandien tokia žydinti, skaidri ir permatoma, saldi ir stipri, kaip, šis, dangiškas gėrimas iš ropinės.

— Cha, cha, cha ... Jūs, ponas dvarininke, esat tikras stebukladarys: kur tik pasirodote, ten visus ir pritraukiate prie savęs, kaip magnetas. Nė pačių gražiausių damų neišskiriant, — iš kitos stalo pusės atsiliepė nuovados viršininkas Budreika, jau, matyt, kiek "įpylęs".

— Klystat, viršininke ... Taigi, aš lyg ir netikėtai šiandien. Maniškė šiek tiek nesveikuoja, jau antra savaitė, tai ir nebuvau pasiruošęs niekur. Išjojau arklį prajodinėt valandėlei. Kelinta diena nenurimsta tvarte. Nujojau į palivarką, ai, ai, ai. Visas pernai sodintas naujųjų atmainų sodelis bus iššalęs. Tiek darbo.

— Ir pinigo, — pridūrė vikaras.

— Tuščia jo, to pinigo. Man jo pakanka ... Na, po vieną. Sveiki. Už Kalėdas. Linksmų švenčių. Kad kitąmet visi mano ūkyje susirinktume švęsti.

— Valio, agronome.

— Už Kalėdas, — pakartojo mokytojas, keldamas vėl naujai pripiltą stiklą.

— Kad Dievas duotų sveikatos kitų šventų Kalėdų laimingai sulaukti, — pakėlė tostą kunigas ir atsistojęs sumušė su visais stikliuku.

— Tegyvuoja ...

— Dar vieną už Kalėdas.

— Garbė gimusiam Pasaulio Atpirkėjui.

— Kunige vikare, mes, rodos, buvom susitarę, daugiau prie manęs nekalbėti apie jūsų kažkokias tiesas ir dievus, — kreipėsi į kunigą atvykėlis.

— Aš ir nekalbu, Vincentai. Tu pats provokuoji. Jeigu aš ištariau "garbė Pasaulio Atpirkėjui", tai dar nereiškia, kad aš ką pradėjau kalbėti apie tikėjimą. Čia ne vieta ir ne laikas kalbėti.

— Ir vėl juodu pradės, — įsikišė rankomis nuovados viršininko žmona. — Gana, jau gana, ponai. Kaip tik suleisi krūvon, tuoj ir susipešė, kaip šuniukai. Ir mums, ir sau visą šventišką nuotaiką gadinat.

— Kokia čia Vincentui šventė, — pasikarščiavo kunigas.

— Mums tai šventė. Viso pasaulio tikintiesiems Kristaus gimimo paminėjimas. Pati reikšmingiausia diena. Nelyginant, Lietuvai Vasario Šešioliktoji. O kokią šventę tu randi Kalėdose, Vincentai?

— Gana, užteks, kunige! Tylėkit, pagaliau, ponas agronome! Verčiau išgerkime ir susitaikinkime, — šeimininko teisėmis stengėsi gelbėti situaciją mokytojas. Tačiau abu oponentai jau buvo gerokai įsikarščiavę, o išgerti keli stikleliai vyšninės dar labiau drąsino.

— Geriau padainuokim. Kaip čia, imsi ir tylėsi tokią linksmą dieną, — stengėsi padėti savo vyrui šeimininkė.

— paleidau žirgą į lankas, o pats nuėjau pas mergas, — pradėjo viršininkas, bet daina nutrūko, nes niekas jam nepritarė.

— Taigi, Vincentai, — vėl rado progos įterpti vikaras. — Dievas apdovanojo tave gabumais, turtais, tu džiaugiesi gyvenimu per Dievo malonę, niekas tau nerūpi, gyveni geriau ir plačiau, kaip koks direktorius ar ministeris. Nežiūrint to, prie kiekvienos progos burnoji prieš Jį.

— Netiesą sakot, kunige! Aš neburnoju! Aš, iš viso, ignoruoju. Kaip galėčiau burnoti prieš nesamą daiktą? Sakot, Dievas davė man turtus ir gabumus. Ne! Netiesa! Štai, kas davė man viską, ką turiu, — tai tardamas, bakstelėjo dešiniosios rankos rodomuoju pirštu sau į kaktą. — Galva. Protas. Protas yra viskas gyvenime. Kai prieš ketverius metus, vos baigęs agronomiją, grįžau tėvo paliktan ūkin (jūsų vadinaman dvaran), viską radau kabant, kaip ant plauko. Tvartai griūna, galvijų pavasary negali prikelti iš bado, nedirbtos žemės dešimtys hektarų pikžolėmis žaliuoja. Darbininkams nemokėta, o ir tų pačių negali prisišaukti.

SVEIKAS, JĖZAU GIMUSIS!

Iš paskutiniųjų susiskolinau pinigus, išplėšiau dirvonus, atremontavau tvartus, pastačiau kluoną ir darbininkams namą su elektra ir vandeniu, įrengiau didelį kambarį jiems ilsėtis ar vakaroti žiemos metu, pastačiau radiją, užprenumeravau laikraščių. Duodu gerą valgį ir apsirengimą. Šventadieniniais rūbais vyrai naudojasi mano apnešiotais, o merginas žmona aprūpina. Neretai įpilu po stikliuką ar stiklą vyno. Pats užeinu pas juos "šeimynstubėn". pasikalbu, pajuokauju. Jie mane garbinte garbina, sąžiningai ir puikiai atlieka visus darbus. Esu tikras, kad kiekvienas šoktų į ugnį manęs gelbėti. Nuo pernai dvarelis jau pradėjo duoti pelną, šįmet išlindau iš skolų galutinai, o po penkerių metų, ir Buknio malūnas su lentpiūve ir plytine bus mano. Turtas sieks daugiau, kaip pusmilijonį. Ir iš kur tas viskas? Iš Dievo? Dar kartą sakau: protas, protas ir protas.

— O kas tau tą protą davė? — pradėjo argumentuoti kunigas.

— Po dviejų minučių visi mirsim iš nuobodulio, — leptelėjo nuovados viršininkas. — Gerkim, ponas dvarininke, nes jūs čia atsėdėsit tris dienas, atplepėsit už visus metus, o nuomonės niekad nepriteisit vienos.

— Gerai, jau gerai. — nusileido agronomas Juodišius ir susidaužė stikleliu su viršininku.

— O tu dar kada šauksiesi, oi šauksiesi Dievo, Vincentai. Tik, žiūrėk, kad nebūtų per vėlu, — neiškentė nepridėjęs savo kunigas.

— Tegu jau bus Jūsų, kunige. Šauksiuosi, šauksiuosi, — nusijuokė Juodišius. — Kur gi nesišauksi. Ar ne, ponia šeimininke? Jūs ką sakote apie tai? Bet jūs teisi. Geriau, uždainuokim, kad jau taip išėjo. Pradėkit "Ant marių krantelio".

Dainos skambėjo viena po kitos. Ir linksmos ir liūdnos. Pasaldintos tirštu, tįstančiu krupniku. Po kavos, dvarininkas dirstelėjo į laikrodį ir nustebo. Buvo jau po septynių. Pakilo ir pradėjo atsisveikinėti.

— Nakvotumėt pas mus, ar ką, — kalbino mokytojas. Toks šaltis, tamsu, o dar ir išgėrėm po vieną — kitą. — Pavojinga per mišką — keliai neišvažinėti, net ir vėžių mažesniuose bus vargu bematyti.

— Ką? Jūs laikote mane gir tu, jei neklystu? Nerasiu aš kelio namo? Tai tau gražiausia! Tūkstantį kartų važiuota ir eita, — užsigavo Juodišius.

— Būta čia miško: trys kilometrai skersai, — prašvilpsiu, kaip vėjas. Pagaliau arklys ras kelią pats.

— Vis dėlto, gal tikrai pasilikit, pone agronome, — stengėsi padėti vyrui mokytojienė. — Kad ir nieko neatsitiks, bet galite gerokai nusišaldyti. Aš tuoj pranešiu jūsų poniai, kad pas mus užtrunkate ir nakvojate, gerai? — siekdama telefono trūbelės, neatleido.

— Tai tau, boba, ir pyragai, — pyktelėjo dvarininkas. — Jeigu sykį pasakiau, kad joju, reiškia, joju, — užsispyręs sulaikė siekiančią telefono ranką.

— Jūsų valia. Tačiau, aš nesijausiu visiškai rami, į tokį kelią išleidusi.

— Nesirūpinkite, ponia. Rūpestis grožiui kenkia, — stengdamasis grąžinti bepasimetančią gerą nuotaiką, dirbtinai šypsodamasis, viduj jausdamas kylantį mažą nerimą, banaliai išspaudė. — Gražios moterys tam, kad juoktųsi, o vyrai — kad jomis rūpintųsi. O dabar leiskite atsisveikinti. Tikiuosi jūsų visų malonaus atsilankymo pas mane naujų metų vakarą. Tik neseniai gavau paties geriausio prancūziško šampano.

— Jeigu geras šampanas, žinoma ...

— Ir linksma kompanija, kas svarbiausia.

— Ir preferanso partija, — pridėjo viršininkas.

— Visko bus, būkite tikri. Ir dar daugiau, negu norite.

Mokytojas vėl įvilko svečią į žieminius rūbus ir, kišenine lempute šviesdamas, palydėjo į tvartą. Sartis jau seniai nerimaudamas, linksmu žvengimu pasitiko įeinančius. Dvarininkas pasibalnojo arklį, patikrino balno raiščius, pasižabojo ir profesionališkai atsisėdo balne. Arklys nė neparagintas pradėjo bėgti risčia. Bažnyčios bokšte varpas suskambėjo aštuoniais smūgiais.

— Prieš devynias būsiu namie, — pagalvojo raitelis ir pajuto kylantį milžinišką norą būti savo namų seklyčioje, prie atviro židinio, kuriame spragsi beržinės pliauskos, ir kur taip jauku, kada Aldona su mezginiu sėdi, paskendusi minkštasuolyje, o jis pats tikrina dienos darbus ir sąskaitas, ar sudarinėja planus rytojui. Baltagalvė motina kampe prie mažo staliuko ryte ryja romanus ir dramas.

Perbėgęs miestelį, Sartis pradėjo mažinti greitį, po keletos minučių įeidamas greiton žingsnėn. Vargšui arkliui kojos giliai klimpo sniegan; nežiūrint to, jis pats skubėjo, kiek galėdamas, ar tai alkį jausdamas, ar savo jaukaus tvarto traukiamas, kaip jo šeimininkas. Po minutės, kitos priešais išdygo miškas. Jojąs mėgino sniege įžiūrėti bent mažą žymę, kad čia ko nors nueita ar nuvažiuota, tačiau jokio ženklo, pereitą naktį stipriai pusčius ir marias sniego privertus, nebuvo įžiūrima. Tik kiek matomi jo pačio arklio pėdsakai, vedą miestelio pusėn. Pasigailėjo, nepaprašęs mokytojo lempelės ir pistoleto paskolinti. Save ramino, kad apie vilkus seniai šioje apylinkėje nieko negirdėti, o arklys, eidamas savo pačio priešingomis pėdomis, namo tikrai parves. Kiek pajojęs, sustabdė pūškuojantį Sartį ir nušoko į sniegą, siekiantį aukščiau pusės blauzdų. Pasilenkęs apžiūrėjo kelią. Pralinksmėjo. Vedančios miestan arklio pėdos buvo po jo kojomis. Nusitraukė pirštinę, paglostė arkliui nosį ir prusnas, patakšnojo per riestą sprandą. Suprato, kad šaltis nė kiek neatleistas. Tvirčiau suglaudė pastatytą kailinių api

(Nukelta į 2 psl.)

Miguel de Unamuno

Kalėdų giesmė

Vaisinga paslaptis!
Dievas gimė!
Kiekvienas gimęs kenčia ir miršta!
Nutildykit kūdikį!
Matote, kaip jis verkia skausmo rauda,
dieviška rauda!
Pamėgo gyvenimą;
jį drėkina šventa rasa.
Kiekvienas gimęs kenčia ir miršta;
kentės kūdikis
kančią ir mirtį.
Gyvoji rožė, dabar prašanti
žmogiško pieno,
norėdama numalšinti
karštos meilės troškulį,
nuvytusi, gaus tulžį ir actą.
Rankytės, dabar besislepiančios
tarp anų krūtų, meilės lobių,
vieną dieną, garbės dieną,
pataps kraujo šaltiniais.
Meilioji motin,
mirčiai augini savo kūdikį;
žiūrėk, kaip jis verkia
jis verkia gyvenimo: gyvenimu
tu užčiaupk jo burną!
Kiekvienas gimęs ir miršta!
Kūdikis mirs negarbinga mirtimi!
Dievas gimė!
Ne; Dievas negimsta!
Dievas patapo kūdikiu!
Kas patampa kūdikiu, kenčia ir miršta!
Ačiū tau, mano Dieve;
Tu savo mirtimi
mum suteiki nesibaigiantį gyvenimą,
gyvenimo gyvenimą.
Tu, Viešpatie, padarei mus
gyvenimo laimėtojais
prisiimdamas mūsų kūną,
o ant kryžiaus — mirties nugalėtojais,
kai kančia jos nusikratei.
Ačiū tau, Viešpatie!
Ačiū už gimimą mūsų įščiuje,
mirties įščiuje,
nes patapdamas kūdikiu,
mus padarei dievais.
Ačiū, mano Dieve!

Išvertė P. Gaučys

Mes, Los Angeles, Kalifornijos, Šv. Kazimiero Lietuvių Parapijos kunigai, Kalėdų Švenčių proga nuoširdžiai sveikiname visus mūsų parapijos žmones, talkininkus, prietelius ir visus brolius bei seses lietuvius, linkėdami, kad Užgimusio Kristaus Palaima pripildytų visų Jūsų širdis ir namus. Kalėdų Mišiose ypatingai melsime Visagalį Dievą, kad šie mūsų linkėjimai taptų realybe ir Naujieji 1961 Metai būtų Jums pilni laimės, pasisekimo ir Dievo malonės.

Kun. Jonas A. Kučingis, Klebonas
Kun. Antanas Valiuška, Asistentas
Kun. Kanauninkas Antanas Steponaitis

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
PETER P. MANKUS
PUIKUS DRABUŽIŲ SIUVIMAS
Taipgi VALYMAS IR PROSIJIMAS
2230 W. 22nd St., Chicago, Ill. Tel. FR 6-0198

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų linki
DR. J. H. YORKE
OPTOMETRISTAS
1446 S. 49th Ct., Cicero, Ill. Tel. OLympic 2-2645
Ofiso val.: kasdien, išskyrus treč. nuo 7-9, šeštad. nuo 2-4 ir pagal susitarimą. 400 W. Madison St. Ofiso val.: kasdien nuo 9-5:30 šeštad. iki 1 TEL. ANDOVER 3-6415

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkiu visoms savo klientėms ir draugams
VLADO ANDRIJAUSKO
Moterų plaukų šukuosenos salionas
2711 West 71st St., Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 6-1098

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Visiems lietuviams linki
SHIMKUS DRUGS
FRANK A. SHIMKUS, R. Ph. G.
3301 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Phone: LAfayette 3-8863

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir laimingų Naujų Metų linkime visiems klijentams, draugams ir pažįstamiems
SUZAN'S PLACE
Z. AND J. BADAUSKAI, TAVERNOS SAVININKAI
3238 So. Halsted St. Tel. DA 6-9460

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Visiems Lietuviams Linki
BUČO DARŽAS
Willow West Inn & Picnic Grove
RICHARD A. BUTCHAS IR MARY BUTCHAS
83rd St. & Willow Springs Rd.
Willow Springs, Illinois

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams
VOSYLIUS FOOD MART
VIENINTELĖ MĖSINĖ LIETUVIŠKAME STILIUJE
2433 W. 69th Street Tel. PRospect 6-2113

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ 1961 METŲ
linki visiems draugams ir klijentams
ADOLFAS HASENAITIS
1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill. Tel. TO 3-9695
Jūsų patogumui švari ir erdvi svetainė su atskiru bufetu ir virtuve parengimams ir susirinkimams.

IŠGELBĖTOJAS

(Atkelta iš 1 psl.)

kaklę ir susegė su kabe. Pakaklinį pakėlė aukščiau. Tačiau, žemiau kailinukų, virš kelių ir blauzdas šaltis pradėjo liesti. Vėl užšoko ir pajuto, kad kojas šildo arklys savo kūnu.

— Gerai, labai gerai, Sartuk. Dar trys kilometrai, ir tu atsiimsi už pusbadžiu praleistą pusdienį. Pasakysiu, kad nakčiai užpiltų daugiau.

Iš lėto, pasikalbėdamas su arkliu, jį paglostydamas, nušokdamas patyrinėti pėdų, jau nasis dvarininkas visai aprimo. Bet neilgam, nes arklys sulėtino žingsnius, pagaliau, visai sustojo. Juodišius jį pavarė, bet šis ir vėl sustojo.

— Kas tau pasidarė, — pyktelėjo. Vėl nušoko, bet priešingų pėdų jau negalėjo rasti.

— Iš kelio iškrypome, kvaily. Turime grįžti atgal, kol vėl pėdas rasime. Tai vis tu kaltas, nevidone. Na, eikš, — pats brisdamas nusitempė arklį iki tos vietos, kur pėdos vėl susijungė. — Tik daugiau nepaklysk, asile, — save ir arklį ramino Juodišius.

Už varsnų šaltį kiek atleido. Debesys pradėjo vilkti dangų. Sutemo, nors pirštu akin durk. Dar kartą nušoko patikrinti kelio, bet jau nieko įžiūrėti negalėjo. Nusimovęs pirštines bandė apčiuopti pirštais, — įsitikino, esą tikrame kelyje.

— Sartuk, tu žiūrėk, tiesiog. Neiškrypk, nes gausi lupt, mano kvaily. Matai, kad jau girią esam įpusėję.

Arklys pradėjo lyg greičiau dėsčioti žingsnius. Jojėjas visai atleido pavadžius. Įtempęs akis, stengėsi perskrosti tamsą. Nieko daugiau, tik po kojomis bolavo, o aplink viskas buvo pasislėpę po nepermatoma skraiste. Arčiau prijojęs, kai kur išskirdavo atskirų medžių siluetus. Staiga kažkas brakštelėjo, šmėkštelėjo, tikriausiai, pabaidytas kiškis ar kėkštas. Sartis išsigandęs metėsi į šoną, Juodišius nespėjo sugrieb ti pavadžių, kojos išsprūdo iš kilpų. Negana to, medžio atsikišus šaka trenkė kakton, tiesiog virš nosies. Raitelis nukrito sniegan, nuo sutrenkimo kelioms sekundėms netekdamas sąmonės. Atsipeikėjęs var gais negalais atsistojo. Galvą nežmoniškai skaudėjo ir ausyse spengė. Pradėjo šaukti arklį vardu, švilpti, bet niekas neatsiliepė. Pasibaidęs arklys buvo nubėgęs. Juodišius mėgino bent atspėti, iš kurios pusės atjojo, bet ir rankų pagalba nedaug tegalėjo pasinaudoti, nes pasilenkus traukte trauk ė prie žemės, o galva plyšte plyšo. Uzdėjo sniego ant sutrenktos vietos. Skausmas apmažėjo, bet pradėjo krėsti šaltis. "Svarbiausia, nesušalti", protavo dvarininkas. "Ir nepavargti, nesisėsti. Judėti ir judėti. Eiti ir eiti. Kad ir per visą naktį, ligi aušros. Gal į pamiškę pasiseks išeiti. Tik, drąsos, Vincai, drąsos!"

Bergždžiai dar bandė prisišaukti arklį. Visu balsu pradėjo šauktis pagalbos. Pajuto, kad šaukimas eikvoja jo jėgas, tad lioversi šaukęs. Lėtu žingsniu pūškavo tolyn. Žingsnis po žingsnio jį šildė. Pajuto, baltinius nuo prakaito drėkstant. Dar sulėtino žingsnį, truputį prasisegiojo kailinius ir nusitraukė žemyn pakaklinį — pati ko tik ant kaklo. Mėgino eiti taip, kad neprakaituotų ir nešaltų. Tačiau baimės ir netikrumo jausmas buvo galingesnis už valią. Prakaitas vis labiau mušė, o atsisagstyti bijojo, žinodamas, kad tai bus pirmas žingsnis į sušalimą. Sumuštos galvos skaudėjimas tolydžio vargino ir silpnino organizmą. Lėtai, lėtai vos judėjo, vilkdamas kojas, o baltiniai jau varvėjo nuo prakaito. Po valandėlės pasijuto, kaip iš maudytas. Pasiyrė keliasdešimt žingsnių. Pajuto vis didėjantį silpnumą kojose, — net per kelius pradėjo linkti. Atklumpojo prie didelės pušies ir, remdamasis į kamieną, atsisėdo. Mažiausias sujudėjimas raižė galvą, kaip peiliais. "Tai nieko. Silpnumas tuoj praeis. Tik šalto kraujo, Vincai, šalto kraujo! Aš gi nepavargęs. Už poros minučių vėl žygiuosiu. Nieko baisaus.", kalbėjo pats su savim Juodišius, stengdamasis nugalėti negalimumą ir neįmanomumą, pats save įtikinti.

Viskas buvo veltui. Keliskart kilo Juodišius iš sniego aukštyn, bet, kiek kartų kilo, tiek kartų, galvą draskyte draskant smuko žemyn. Akyse vis tamsėjo ir tamsėjo. Suprato, kad jau paskutinioji. Milžiniška, neišmatuojama mir ties baimė siaubu sukaustė visą kūną. Akyse atsistojo mylimos žmonos Aldonos veidas, toks mielas ir brangus. Užpakaly išryškėjo gera, liūdna žilagalvės motinos šypsena. Kaž kas suspaudė gerklę: gulintysis suvaitojo, kaip laukinis gyvulys. Tame sudejavime išsiveržė viskas: mirties baimė, troškimas, begalinis troškimas gyventi, trisdešimties metų jauno ir turtingo vyro siekimas trūkstančio gyvenimo, mylimų asmenų praradimo gailestis, ne gailestis, greičiau rauda, apėmusi visą būtybę, paskutinė neviltis, kaip mirštančio nelaisvėje aro.

— Viešpatie, mano Dieve, išgelbėk! — kaž kur iš pasąmonės atėjo žodžiai. — Išgelbėk mane. Ne dėl manęs, bet tų, kurie vargiai pergyvens, manęs netekę. Dieve, dėl motinos... Juk ir Tu turi motiną... Dėl Aldonos ir trečio, esančio pakely į šį gyvenimą. Pasigailėk, Viešpatie...

Dar kartą mėgino stotis. Didžiulės pastangos baigėsi vos mažu krustelėjimu. Stipriai su sopo krūtinė, bet tik kelias sekundes. Po to atėjo malonus svaigulys ir keistas gerumas. Viskas prapuolė. Ir žmona ir motina.

Maloniam užsimiršime, nustebęs pamatė priešais labai jau gražų ir nepaprastai mažą vaikutį. Jo skaisčiai mėlynos

(Nukelta į 3 psl.)

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

MOVING
2047 W 67 Pl WA 5-8063
R. SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai. Spec. pagalbos kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel. PRospect 6-5084

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10—2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Priima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—8 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadien. uždaryta. Kt. laiku susitarus
Ofiso telefonas PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šešt. 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. LAfayette 3-6048
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. PRospect 6-1795
2500 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč ir šešt. pagal sutartį. sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3238
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir Alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penk 2-9 val. vak.: Šeštad. 10-12 val
Ligonius priima pagal susitarimą

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-Smegenų Ligos. Chirurg.
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos šeštad. susitarus.
GRovehill 6-3409.
Neatsiliepus skambinti
PRospect 6-1795.

Ofiso HE 4-1818, Rezid. PR 6-8601
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šeštad.: 9 v. r. — iki 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Ave.
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdieną, išskyrus trečiadienį.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGĖ
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. offiso: PUllman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadienį — uždaryta.

Tel. Ofis. VI 2-1484. Rez. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 3—7 p. p.; penktad. 2—4 ir 6—8; šeštad. 1—4 val. Treč. uždaryta.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS
CHIROPRACTOR
Headaches, Arthiritis, Rheumatism
Spine & Nerve, Ailments
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val. pirm. 3—6 v. v., šešt. 9—11 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel. Office Gary TUrner 5-8638. Res. Ch-go BIshop 7-5833

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirma., antr., ketv., penktad. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
kelčia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave, YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
REz. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1—3 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso telef. CLiffside 4-2886
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Bendra praktika ir specialisi chirurgija)
(Kamp. 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

Tel. ofiso TO 3-0959
Rez. tel. GA 2-6046
DR. FL. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 16th Street, Cicero, Ill.
Val.: kasdien 5-8 p. m., šeštadien. 1-4 p. p. Kitu laiku ir trečiad susitarus.

DR. VYT. TAURAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
(Bendra praktika ir moterų ligos)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar TR 2-5577
Ofiso val.: Pirm 7-9 v. v., Antrad., Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštad. 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-2122, rez. GI 8-6196
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8. Treč. ir šešt. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2323
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 vas. vak.
Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet
Trečiadieniais uždaryta

Tel. PRospect 6-5400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8
Šeštad. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6650
Rezid. 6600 So. Artesian Ave.
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. p., 6-7 v.

Tel. Off. FR 2-4841, 9 A.M.-5 P.M.
Tel. Res. AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9
DR. JUSTINA ŽIRGULIS
Įvairios nervų bei proto ligos — vaikų ir suaugusių
PITTSFIELD BUILDING, kamb. 631
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą

PERKRAUSTYMAI - MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA AVENUE
Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

TAUPYKIT TEN, KUR MOKAMAS AUKŠ. DIVIDENDAS

Ant visų taupymo sąs-tų 4½%
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Ant Bonus sąskaitų 5%
4038 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL.
Phone: LA 3-6719
Kiekviena sąskaita iki $10,000 yra apdrausta Federalinės valdžios Draudimo Įstaigoje.
AUGUST SALDUKAS, Prezidentas

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
VISIEMS SKOLINTOJAMS
— IR —
TAUPYTOJAMS!
UNIVERSAL
Savings and Loan Ass'n
1800 So. Halsted St.
Telef. HAymarket 1-3070

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
SAVO DRAUGAMS IR LANKYTOJAMS LINKI
ROCKWELL CLUB
ONA ir BALYS MULIOLIAI, sav.
VIETINIAI IR UŽSIENINIAI GĖRIMAI,
pradedant šampanu ir baigiant konjakais bei midaoliu.
3957 So. Rockwell St. VIrginia 7-8413

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKIME SAVO KLIENTAMS IR BENDRADARBIAMS
DANUTĖ IR VACYS JAKOVICKAI
MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
IMPORTUOTI IR VIETINIAI GAMINIAI
4064 South Artesian Avenue
Telefonas LAfayette 3-7155

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams
JUOZAS ir EUGENIJA
STALILIONIAI
Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas visiems
2421 West 47th St., Tel. BIshop 7-0570

SVEIKINAME SAVO PAŽĮSTAMUS IR KLIENTUS SU
ŠV. KALĖDOMIS IR NAUJAIS METAIS
SOFIJA IR JURGIS KLIMKAIČIAI
NATURALAUS MAISTO IR
DELIKATESŲ KRAUTUVĖ
2611 West 44th St. LAfayette 3-8293

A MERRY CHRISTMAS AND SINCERE WISHES TO OUR
MANY FRIENDS AND PATRONS
CHARLES & RICHARDS
BARBER SHOP
4410 W. 63 St., Chicago 29, Ill. POrtsmouth 7-4658
C. Razas & Son, Prop. Members] Lithuanian Chamber
of Commerce

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkiu savo klientams, draugams ir pažįstamiems
MYKOLAS BAJORŪNAS
LIQUOR STORE & TAVERN
GR 6-9092
2451 West 69 Street Chicago, Il.
VIETOS IR UŽSIENIO GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS.

IŠGELBĖTOJAS

(Atkelta iš 2 psl.)

akys buvo pritvinkusios ašarų, ypatingo malonumo ir švelnumo veidelis liūdnas, liūdnas... Jis pamažu artėjo, apimtas už saulę skaistesnės, tačiau neakinančios šviesos, už savęs palikdamas nuo šios tamsybę. Sustojo prie gulinčiojo kojų. Juodšius nustebęs paklausė:

— Kaip tu čia patekai, toks mažas būdamas? Gi neatrodai didesnių, kaip pusės metų.

— O ne, — balsas skambėjo ypatingai švelniai ir melodingai. Gulinčiam atrodė, tą balsą ateinant iš kažkur labai, labai toli. — Aš tik pereitą naktį užgimiau.

— Tai kaip tu gali vaikščioti? — netikėjo.

— Aš esu Tas, Kuris viską gali. Aš esu Sūnus To, Kurį tu šiandien paniekinai ir Kurį paneigei. Bet, kadangi tu galiausiai pradėjai šauktis Manęs, matai, atvykau pas tave.

— Ar Tu išgelbėsi mane?

— Taip. Aš gelbsčiu kiekvieną, besišaukiantį Manęs mirties valandą. Ir užtariu prieš Dangiškąjį Savo Tėvą. Jeigu jau, neseniai gimęs, išgirdęs tavo šauksmą, palikau tvartelį ir prakartėlę ir skubėjau pas tave, — gali būti ramus.

— Kuo aš Tau atsilyginsiu?

— Tikėjimu. Sakyk: tikiu į Dievą Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią.

— Tikiu į...

— Lik sveikas. Įrodyk savo tikėjimą. Dabar turiu skubėti atgal į Savo prakartėlę, kad Mano Dieviškoji Motina nepasigestų ir nesirūpintų, kad kur dingau, o gal ir kas pavogė. Žinai, kad visos motinos savo vaikais rūpinasi. Taigi, ir tavo.

— Palauk dar, neskubėk, — tiesė rankas, bet Vaikas iš lėto pasitraukė ir dingo tamsoje. Juodšius pajuto karštį gerklėje ir krūtinėje. Lyg kas būtų ugnies užpylęs. Atmerkė akis ir pamatė, liktarnos apšviestą, susirūpinusią ūkvedžio veidą. Jo ištikima ranka stengėsi įpilti burnon karštos kavos su romu. Jis pats patraukė kelis gurkšnius ir vėl pajuto gyvybę tekant gyslose. Kitas, nuavęs jam batus, trynė kojų pirštus ir pėdas.

— Ar jau galite mane matyti, — "gaspadoriau"? — nudžiugo, pastebėjęs dvarininko akis atsimerkiant.

— Tu, Petrai, — silpnai sušnibždėjo gulintis.

— Nekalbėkit. Dabar jau viskas praėjo. Ir nei veido, nei rankų nenušalot, tik kojų pirštus truputį. Viską tas biaurybė guzas galvoj padarė. Šiaip, būtumėte buvę seniai namie. Žinoma, galėjo būti blogiau, gal ir visai blogai... Ilgokai neatgavote sąmonės. Dabar praėjęs pavojus... Paimk už kojų, Andriau, guldykim į šlajas ir važiuojam... Nesuprantu, kaip Jūs atsiradot, būtinai, čia, priešingoj nuo Beržinių miško pusėj... Taip, o dabar duosime žinią, kad radome jus gyvą ir beveik sveiką... Prakeiktas guzas, — pakėlė nuo šlajų dugno dvivamzdį ir, vienas po kito, patraukė abu gaiduku. — Dabar visi žino, kad jūs pakeliui namo... Ale, dėl tos galvos... Toks stiprus vyras, kaip "gaspadorius"... Sakyčiau, praeis, kol ženysitės...

— Duok man dar porą gurkšnių, — jau visai atsigavęs paprašė ir stengėsi pasiremti alkūnėmis, tačiau žaizda galvoj priverté sudejuoti.

— Nejudėkite perdaug. Nors po kelių dienų nė žymės neliks, o, matyt, koks skausmingas, — kišdamas termosą prie gulinčiojo lūpų, kita ranka prilaikydamas galvą, plepėjo toliau geraširdis, mažesnio ūgio, linkęs į storumą, ūkvedys. — Užsidėsite kompresus, ištrauks karštį, ir vėl galėsim į medžioklę drožti...

— Kaip tu radai mane?

— Dieve brangus, pas mus jau popiete atsivilko iš kaimynų vyrai paplepėti. Ana, to Sarpaliaus, kur koją persišovė (imk, ir atsitik taip), vyrai, Jurgis su Miku užsisėdėjo ir, tik gerai naktėjant, išsivilko. Mikas po minutės grįžo atgal: ką čia, sako, jūs velnią išdirbinėjat? Tokiam šalty arklį palikot lauke, ana, vaikščioja paliai tvarto duris. Aš ir sakau arklininkui: kiba tu kvailas, po šimts, ar ką, arklius ant nakties lauke palikti. Tas dievažinasi, ne; tai sakau, eikim pažiūrėti. Išeinam, ugi žiūriu, "gaspadoriaus" Sartis pabalnotas apie tvartą sukinasi, o Jūs nėr. Supratau tuoj, kas atsitiko, visus sukėliau, dar pusė kaimo susirinko ieškoti. O ponia sako: tik jūs, vyručiai, ieškokit, o ieškokit... Jau aš nepasigailėsiu nieko... Ką jau čia, nė mums ko reik, nė ką... Kad tik "gaspadorių" išgelbėtume. Tai, ve, išsiskirstėm po du ar tris ir ištraukėm į girią. Mudu ir užtikom tą vietą, kur jūsų naujai nubrista. Taip ir pramovėt pro namus į kitą pusę. Tai, kad Dievas būt davęs protą pasukti į dešinę.

— Dėkui, Petrai. Tikėk, aš niekad neužmiršiu.

— Ką čia jūs, "gaspadoriau" vėl... Tik jau, ko mes norėtume... Nevarykit lauk... Žinoma, gal geresnių rastumėt... Ale mes jau stengiamės, kaip sau... Visi norėtų pas jus, ana, iš visų parapiju kalėdmečiu renkasi...

— Negalvokit apie tai, Petrai. Nė vieno nepaleistu, kol būsiu gyvas.

Šlajos sustojo prie gonkų. Jau kuone visi ieškotojai buvo grįžę, ir tuoj apstojo įvažiavusius. Vyrai nepasidalino, kur ir padės įneštą šauninką vidun, bet klausiną išspręnė Juodšius pats. Ukvedžio padedamas, pamažu nusilugė nuo šlajų ir, jo prilaikomas, įėjo priebutin.

— Petrai, išrink stutinaitę vyno: tegul apyla visi. Juk gerokai pašalote... O ko čia dabar judvi šlapakuoat? — krepėsi į žmoną ir motiną, laukiusias jo pas senkatį. — Ner čia ko. Aš beveik sveikas, tik sutrenktas.

— Vincai...

— A dona, aš pats tyt dar nepajėgsiu nuvažiuoti į bažnyčią, bet vieną, seniai užmiršą, pareigą tu galėsi atlikti už mane. Kūdikėlis Jėzus išgelbėjo mano gyvybę ir gražino prarastą tikėjimą. Nuvežk kebonui, kiek jam reikia, pinigų. Karaliaus Kristaus altoriui statyti. Dar aną dieną skundėsi neturįs už ką. Ir gal vienas iš kunigų atvažiuotų: noriu atlikti gyvenimo išpažintį. Tavo tiesa, Aldona.

Aldona kelias sekundes tylėjo apstulbusi. Staiga, sušnibždėjo ir riktelėjus šoko savo vyro glėbin.

— Vincelį! — tik tiek teištarė, o džiaugsmo ir laimės ašaros užpylė jos spindintį veidą.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė.
PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
1068 ARCHER AVENUE
Tel. VIrginia 7-2481

SVEIKINAME VISUS LIETUVIUS IR KOSTUMERIUS
su Šventų Kalėdų Šventėmis ir Naujais Metais

JUSTINAS MACKEVIČIUS,
Standard Federal Savings and Loan Bendrovės
pirmininkas
Chicago, Illinois

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKI
Savo Draugams, Pažįstamiems ir Klientams
NEWSPAPER SERVICE CO.
180 North Wacker Drive Tel. ANdover 3-6089
Gaminame įvairių rūšių klišes (cuts) ir matricas

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
ir laimingų Naujų 1961 Metų
linki savo klientėms, draugams ir pažįstamiems
Moterų Grožio Salonas, E. ŽYGIENĖ
EUGENIA'S Beauty Salon
2652 W. 47th St., Chicago 32, Ill.
Salono ir namų tel. LA 3-5586

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo pacientams ir pažįstamiems
DR. JOSEPH KELLA
DENTIST
6558 S. Western Ave. Chicago 36, Ill. HE 4-2061

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKIME VISIEMS SAVO KOSTUMERIAMS
IR DRAUGAMS
MYKOLAS IR ELZBIETA
RUDAUSKAI
UŽEIGA IR HOLLYWOOD SALĖ RENDON
2419 W. 43rd St. Tel. VIrginia 7-9780

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
MR. ir MRS. PAUL PUTRIM
BUČERNĖ IR GROSERNĖ
1446 South 49th Ct. Cicero, Illinois
Phones OLYMPIC 2-7529

LINKSMŲ ŠV KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo klientams ir draugams
STASYS ir JUZĖ RAMANAUSKAI
4559 S. Hermitage Avenue
Telefonas: YArds 7-1564

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems savo kostumeriams ir draugams
JOHN'S BARBER SHOP
JOHN WALENTYN, Sav.
Vyrų, moterų ir vaikų plaukų kirpimas
4652 S. Western Ave. Phone YArds 7-8527

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
MIKALINA JANUŠAUSKAS
RESTORANAS — CLEARING INN.
5758 West 65th Street Chicago, Illinois
Tel. POrtsmouth 7-9649

LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽĖS KLUBOS CICERO
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
proga sveikina savo klubo visus narius
1961 METŲ VALDYBA:
W. C. Jankauskas, Joseph Klimas, K. P. Deveikis, A. B. Petkus,
Ben. Tumaviče, Julius Zaura, John Zaura,
Charles Genis, Mike Kinizek.
Klubo susirinkimai kas pirmą penktadienį kiekvieno
mėnesio, Liberty svetainėj.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linki savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems
PAULINA PIAULOKAS–STROUD
Savininkė BEVERLY GLENN CATERERS
7042 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill. PR 6-7790
BEVERLY GLENN CATERERS
9925 S. Wood St., Chicago 43, Ill. BEverly 8-9744
Paruošia valgius pilnai vaišėms, vestuvėms, ir įvairiems parengimams grupėms nuo 5 asmenų iki kelių šimtų asmenų. Susitarimui iš anksto pašaukite telefonais: BEverly 8-9744 arba namų telef. PRospect 6-7790.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkiu savo klientėms, draugams ir pažįstamiems
CALIFORNIA BEAUTY SALON
2751 W. 71st St. Tel. HE 4-0271 Chicago 29, Ill.
Sav. Mrs. Barbara Rogo

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime klientams, draugams ir pažįstamiems
PALANGOS VALGYKLA
JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI
6918 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.
Tel. GRovehill 6-9758

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
ANNA NEMUNAS, Sav.
MODERNIŠKOS BUČERNĖS IR GROSERNĖS
Mandagus Patarnavimas Visiems
4524 S. Wood Street Tel. YArds 7-5973

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime visiems savo klientams ir draugams
PALANGA
KUNIGUNDOS LIETUVIŠKA UŽEIGA
3212 So. Halsted Street Tel. CAlumet 5-4163

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Kostumeriams ir Draugams
JONAS IR ANELĖ KINČINAI
BUČERNĖ IR GROSERNĖ
4441 So. Honore St. Tel. YArds 7-1066 Chicago, Ill.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Kostumeriams ir Draugams
LIETUVIŲ UŽEIGA
ANELĖ BELINIS — Savininkė
122 East 105th St. PUllman 5-2533

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Kostumeriams ir Draugams
JULIA'S RESTAURANT
STANLEY, JULIA IR SŪNUS BENEDIKTAS, Sav.
4656 S. Western Ave. Tel. VI. 7-9400
CHICAGO, ILLINOIS

SVEIKINAM VISUS SAVO DRAUGUS, KAIMYNUS
IR PAŽĮSTAMUS IR LINKIME
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ANTANAS IR GENOVAITĖ MILAUCKAI
7900 W. 111th St., Palos Hills, Illinois
Tel. Gibson 8-4567

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKI SAVO KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĮSTAMIEMS
KAZIK FURNITURE
SAV. JUOZAS IR MARIJA KAZIKAIČIAI
5905 So. Kedzie Ave., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 8-1331

BIBLIOGRAFINIAI UŽSIMOJIMAI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

SIMAS MIGLINAS, Vokietija

Pagrindinė knygų saugykla

Sovietų okupuotoje Lietuvoje pagrindinė biblioteka, vadinama knygų saugykla, išaugo iš nepriklausomosios Lietuvos metais Kaune veikusios Centrinės Valstybinės Bibliotekos. Nūdien toji biblioteka vadinama Lietuvos TSR Valstybinė Respublikinė Biblioteka.

Kalbamos bibliotekos fonduose 1959 metais buvo skelbiama esant arti 1,300,000 bibliotekinių vienetų.

Toks staigus bibliotekinių vienetų minėtoje bibliotekoje atsiradimas bolševikmečiu susijęs su šion bibliotekon patekimu ne tik okupuotoje Lietuvoje išeinančių knygų bei periodinės spaudos egzempliorių, bet taip pat ir Sovietų Sąjungoje išeinančių leidinių. Gavimas privalomo nemokamo egzemplioriaus vadinamuoju visasąjunginių mastu išeinančių leidinių iš vienos pusės daro įspūdį knygų fondų staigaus didėjimo, iš kitos pusės tokia pat sparta minėtoji biblioteka įgauna Sovietų Sąjungos bibliotekos pobūdį, kadangi toje bibliotekoje persvarą prieš lietuviškąją spaudą sudaro rusiškieji leidiniai, kurių gausybėje lietuviškoji knyga nustelbiama "vyresniojo brolio" atsiunčiamųjų.

Lietuvos Valstybinė Respublikinė Biblioteka ligi šiol veikė Kaune. 1954 metais šiai bibliotekai buvo pradėti statyti rūmai Vilniuje (pagal Anikino projektą). Bevykstant rūmų statybai, spaudoje pasirodė užuominų dėl bibliotekos palikimo Kaune. Galiausiai šių metų pradžioje minėtieji rūmai Vilniuje jau buvo baigiami įrengti ir atrodo, kad minėtoji biblioteka, vadinama knygų saugykla, bus keliama į Vilnių.

Bibliografinis centras

Jei minėtoji Valstybinė Respublikinė Biblioteka vadinama pagrindine spaudos saugykla, tai Vilniuje veikią Lietuvos Knygų Rūmai, vadinami bibliografiniu centru. Šios žinybos (Knygų Rūmų) pagrindiniu uždaviniu yra registravimas ir sistematizavimas visų Lietuvoje išeinančių knygų, periodikos straipsnių ir kitomis kalbomis pasirodančių lituanistinių leidinių.

Knygų Rūmai pokario metais paruošė keletą bibilografinių leidinių, liečiančių grynai komunistinę spaudą.

Užsimojimas išleisti lietuviškąją bibliografiją

1957 metais pasirodė informacijų apie Knygų Rūmų užsimojimą paruošti Lietuvos nacionalinę bibliografiją, pradedant pirmosios lietuviškosios knygos pasirodymu 1547 metais. Būdinga tai, kad pavergtosios Lietuvos spaudoje informacijos dėl sumanymo leisti lietuviškąją bibliografiją kiek prieštaravo, būtent, iki kurio laikotarpio tą bibliografiją ruošti. Vienos informacijos rodė užsimojimą bibliografiją leisti pradedant pirmosios lietuviškos knygos pasirodymu ir baigiant 1940 metais (tai yra ligi sovietinės okupacijos). Tačiau taip pat pasirodė užuominų apie lietuviškosios bibliografijos leidimą nuo pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo ligi šių laikų. Tačiau vėlesnės informacijos rodė, kad persvarą paėmė ryžtas leisti lietuviškąją bibliografiją nuo pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo ligi vadinamojo tarybinio laikotarpio (iki sovietinės okupacijos. SM.), kad tuo būdu būtų išvengta registruoti gausybę antibolševikinių leidinių ir straipsnių, sovietinės okupacijos poveikyje išleistų laisvojo pasaulio šalyse.

Tačiau ir leidžiant lietuviškąją bibliografiją nuo pirmosios lietuviškosios knygos pasirodymo ligi sovietinės okupacijos, ir šiuo atveju jos sudarytojai susidurs su eile leidinių, dėl jų registravimo keliančių nemaža galvosūkio. Pakanka tik atsiminti Justo Paleckio knygą "SSSR mūsų akimis", kuri tuojau pat buvo konfiskuota sovietams Lietuvą okupavus. Arba Jono Šimkaus "Lietuvos Žiniose" damaskavimą Petro Cvirkos vertimusi plagijatais "Lietuvos Aido" skiltyse (prisidengus slapyvardžiu).

Pasitaikys ir daugiau atvejų, kai registruojant lietuviškąją bibliografiją, kils abejonių, tatai atžymėti, ar praeiti tylomis.

Pavergtosios Lietuvos spaudoje rodėsi informacijų, jog pirmasis tomas lietuviškosios bibliografijos būsiąs paruoštas 1961 metais. Iš viso susidarysią apie 20—25 stambūs tomai:

a) Lietuviškųjų knygų bibliografijos 6 tomai,

b) lietuviškosios periodikos bibliografijos 1 tomas,

c) lietuviškosios periodikos straipsnių bibliografijos 10 tomų,

d) Lietuvoje svetimomis kalbomis leidinių bibliografijos 3 tomai,

e) Lituanistinės bibliografijos apie 5 tomai.

Sunkumai sudaryti redakciją

Svyravimų būta ne tik ligi kurio laikotarpio ruošti bibliografiją. Taip pat susidurta, atrodo, su sunkumais ir sudarant šitai bibliografijai paruošti redakciją. Bene pirmoji informacija apie bibliografijos redakcinės kolegijos sudarymą pasirodė 1959 metų pavasarį. Gi metams praėjus po tos informacijos, tai yra šių metų pavasarį, iš naujo pasirodė informacijų apie bibliografijos redakcinės kolegijos sudarymą A. Venclovos vadovybėje.

1960 metų balandžio 15 dieną buvo numatytas bibliografų pasitarimas vadinamosios nacionalinės bibliografijos rengimo klausimu.

O šių metų birželio mėnesio pabaigoje jau buvo informuojama apie bibliografijai rengti numatymą sudaryti redakcinę kolegiją (A. Venclova iškrito iš vadovavimo anksčiau sudarytai kolegijai dar darbo nepradėjus, ar kurios kitos aplinkybės privedė pertvarkyti minėtą kolegiją?).

Galimos klūtys ir iš "Vyresniojo brolio"

Didžiulis užsimojimas paruošti lietuviškąją bibliografiją (kad ir tik ligi 1940 metų) gali susidurti ir su kitais kliuviniais. Tokią prielaidą daryti duoda progos pastaruoju metu įsigalėjusi tyla apie lietuviškosios bibliografijos parengiamuosius darbus.

Užsimotam darbui įgyvendinti gali būti kliuvinių daroma ir iš "vyresniojo brolio" (sovietinio okupanto), kuris, besidangstydamas brolybės priedanga, užsiima įtaigomis apie šviesos į Lietuvą sklidimą iš Rusijos ir dėl to darbai, byloją lietuvių tautos pasiekimus kultūros ar kitose srityse, tam "broliui" gali atrodyti kliuviniu "brolybės sėklai sėti"...

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI. VĖSINTUVAI
Lig Kalėdų atdara ir sekmad. nuo 11 val. lig 4 val.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems savo klientams ir draugams
MARGINIAI
2511 W. 69th Street, Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 8-4585

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Lietuviams
BRIGHTON BAKERY
JADVYGA ir FELIKSAS MACKEVIČIAI
savininkai
Tel. VIrginia 7-1250
2457 West 46 Place Chicago 32, Ill.

TV, RADIJAI, STEREOFONINIAI HI-FI, VOKIŠKI APARATAI
TAISYMAS IR PARDAVIMAS
FRANK'S TELEVISION AND RADIO, INC.
3249 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...
• Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
• Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
• Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
• Nuo šių metų liepos 1 d dividendai yra pakelti iki 4¼%.
MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
draugams ir pacientams linki
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th St., Chicago, Ill. Tel. YArds 7-1166

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
PRECIN PHOTO STUDIO Inc.
PHOTOGRAPHS OF HIGH QUALITY
—Wedding Photographs a Specialty
4068 Archer Ave. VIrginia 7-2481
EDWARD J. ULIS, President-Treasurer

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
RED'S PLACE
Naujai atremontuota
Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti
WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.
2200 West Cermak Rd. Chicago, Ill.
Telefonas VIrginia 7-8874

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
43rd ST. DRUG STORE
Prescription Druggists, K. S. JONAITIS, R. Ph.
2735 W. 43rd St., Chicago, Ill. VIrginia 7-9695

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL SuperFlame
4552 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

Jūsų Kalėdų Džiaugsmas Bus Pilnesnis...

kai įsigysite ką nors nauja iš baldų. Tik už $149.95 galite įsigyti 3 dalių miegamojo setą, spyruokles, čiužinį, 2 pagalves, 2 lempas, kilimėlį ir paveikslą. Už $189.95: 2 dalių parlor setą, 2 pakopų stalą, cocktais stalą, 2 stalo lempas, kilimėlį. 5 gabalų DINETTE setas $39.95 ir aukščiau. Didelis pasirinkimas iš Vokietijos importuotų Stereo, HI FI, Fonografų ir radio aparatų, su kuriais galite girdėti Europos radio stotis ir kitokių baldų ir namams reikmenų.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11 iki 5 val. po pietų

1909 1960
Taupyk Stipriausioje
CHICAGOS TAUPYMO BENDROVĖJE
Turtas — $75,000,000.00
Atsargos Fondas $6,500,000.00
Justin Mackiewich, Chairman of the Board
Justin Mackiewich, Jr., President
FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Pacijentams ir Draugams
DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
4003 Archer Ave. Tel. YArds 7-7772

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
Mid-West Jewelry and Music
ANTANAS P. ir BRONISLAVA LIAKAI IR ŠEIMA, Sav.
2014-16 W. 35th St. Chicago, Illinois
Tel. Lafayette 3-0332

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKIME SAVO LIETUVIAMS KOSTUMERIAMS IR PAŽĮSTAMIEMS
McMAHON & HOBAN, Inc.
KATALIKŲ ĮSTAIGA "SECURITIES"
105 So. LaSalle St.
Tel. CEntral 6-3088

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams Ir Draugams
COMMUNITY PHARMACY
Lietuvių vaistinė
C. KARECKAS, R. Ph.
5000 W. 16th St., Cicero, Illinois
Phone OLYMPIC 2-0951

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir kostumeriams linki
ANTANAS VASILIAUSKAS
MAISTO KRAUTUVĖ
1345 So. 49th Ave. Cicero 50, Ill.
TEL.: TOWNHALL 3-2834

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linki
Klientams, draugams ir pažįstamiems
MODERN ROOFING COMPANY
JOSEPH B. SAROČKAS, Sav.
4341 So. Spaulding Ave.
Tel. LAf. 3-4411

VENGRŲ LAISVĖS KOVA

Karžygiškas vengrų sukilimas, kuris įelektrino pasaulį

JONAS VEBRA S, Chicago, Ill.

Tai buvo jauni žmonės, kurie įžiebė kibirkštį, kuri pradėjo revoliuciją Vengrijoje ir sukrėtė Sovietų imperiją. Jie buvo "naujoji generacija" — jaunuoliai, komunistų ruošti susovietiniam pasauliui. Per 12 metų juos indoktrinizavo ir apmokė būti patikimais komunistais. Tačiau, jie atsigrįžo prieš savo mokytojus beveik su fanatiška neapykanta. Vengrai jautė, kad jie buvo tamsiame tunely, iš kurio negalėjo matyti savo ateities. Jie nematė išeities kelio ir žinojo, kad tūkstančiai turėjo jausti tą patį.

Maskvos diriguojami komunistai matė tai ateinant Vengrijoje, bet jie nežinojo, ką daryti. Jie neturėjo realios įtakos jaunuolių masėms ir jautė, kad nacionalizmas auga tarp jaunuolių.

Sukilimas buvo arti, tik vengrai nežinojo, kada ir kaip, nes tokia padėtis negalėjo ilgiau tęstis. Vengrai matė Austriją laisvą ir atsikuriančią. Jie palygino savo industrijos programą, savo prekių nedateklių, jų izoliaciją techniškai ir kultūriškai su tuo, ką jie žinojo, kaip yra laisvajame pasauly. Taip pat vengrai negalėjo pamiršti rusų kariuomenės buvimo jų žemėje. Komunistai negalėjo laimėti vengrų širdžių, kol rusų tankai mindžiojo jų derlių. Tuo pačiu laiku buvo jaunuoliai apipilti komunistine propaganda apie alžiriečių laisvės kovą prieš vakarų "imperialistus". Bet jie, vengrai, nebuvo laisvi. Tai negalėjo nesukelti juose patriotiško jausmo.

Kas atsitiko Vengrijoje, buvo vienintelis atsitikimas istorijoje — spontaniška viso krašto revoliucija! Pačiam įkaršty jauni vengrai puolė veik plikomis rankomis sovietų tankus, paėmė ginklus ir juos atgręžė prieš raudonąją armiją. Jie paneigė įsakymą po įsakymo sustabdyti kovą. Jie neišsigando. Grupės jaunuolių apsupo rusų tankus šoko ant jų ir visai nekreipdami dėmesio į veikiančius ginklus, juos sunaikino. "Tik vaikai, tik vaikai", — šaukė vengrus jaunuolių motinos, — "tik vieni vaikai kovoja su tankais!"

14 metų narsuolė

Šalia sudegintų tankų gulėjo jaunos mergaitės lavonas. Ji ir kiti jaunuoliai atakavo tankus mesdami butelius su degančiu gazolinu — "Molotovo kokteilius". Rusai ją nušovė.

Kas tai išskleidė ant jos kūno Vengrijos vėliavą ir prisegė užrašą: "Čia mirė 14 metų vengrė mergaitė. Bet ne veltui".

13 metų berniukas stovėjo prie gatvės barikados su šautuvu, beveik didesniu už save patį. Paklaustas, kur jis išmoko vartoti tą ginklą, atsakė, kad komunistai išmokino. Partija išmokinusi visus vaikus. Tai jis, kaip ir kiti, tą ginklą dabar ir panaudoja savo tėvynei išlaisvinti iš komunistų vergijos.

Vengrai, išvarginti nesuskaitomų valandų kovose su pavergėjais, pasakojo, kad vienoje miesto daly, kur rusai mėgino praeiti, jie buvo sulaikyti vaikų 14—15 metų amžiaus. Vaikai užlipdavo ant namų stogų, numesdavo butelius su gazolinu ir mėtomomis granatomis padegdavo gazoliną gatvėje. Rusai pradėdavę degti. O kai rusai žiūrėdavę, kas juos atakuoja, žmonės susigrūsdavę ant šaligatvių, kad nukreipus jų dėmesį ir davus progos vaikams išlakstyti.

Kas ir kokie buvo šitie vyrai, moterys ir vaikai, kurie kovojo plikomis rankomis dėl savo laisvės prieš rusų kariuomenę? Maskvos laikraščiai vadino juos teroristais. Jugoslavijos radijas vadino juos banditais. Komunistinė valdžia Vengrijoje vadino juos sukilėliais. O jų vadai išdidžiai vadino juos laisvės kovotojais. Gi patys kovotojai sakė: "Mes esame vengrai, kovojantieji dėl savo krašto laisvės".

Kaip gimė revoliucija?

Čia vieno Budapešto vaiko yra pasakojimas, kaip gimė revoliucija.

Tą pirmą naktį studentai norėjo perskaityti jųjų 16 punktų — reikalavimą individualių laisvių — per Budapešto radiją. Penki iš jų nuėjo gauti leidimo. Saugumo policija pradėjo šaudyti. Jaunuoliai, susėdę į sunkvežimius, važiavo gatvėmis šaukdami, kad saugumo policija užmušė beginklius studentus. Tada tūkstančiai žmonių nuėjo prie radijo stoties ir mėgino ją šturmuoti. Nuo šio laiko prasidėjo revoliucija.

Vienas dramatiškas įvykis atėmė iš komunistiškos valdžios paramą visos vengrų armijos. Atsitiko taip. Komanduojantis armijos generolas nuėjo pas karo ministerį, reikalaudamas, kad valdžia užbaigtų kovas. Karo ministeris jį nušovė. Tada tuojaus armijos vadai atsiskyrė nuo valdžios ir prisijungė prie revoliucijos. Vengrų karininkai pervažiavo savo tankus prie sukilėlių ir atsuko juos prieš sovietų tankus. Galiausiai, vengrų oro pajėgos, apmokytos ir aprūpintos rusų lėktuvais, davė sovietų kariuomenei 12 val. laiko išsinešdinti iš Budapešto.

Praranda pasitikėjimą savo satelitu

Rusai niekada negali pasitikėti jų padaryta satelitine armija, niekada daugiau po Vengrijos įvykių. Kai atėjo krizė, Vengrijos armija kovojo dėl Vengrijos laisvės, ne dėl komunistų. Rusams taip pat paaiškėjo, kad jie negali pasitikėti net savo kareiviais. Kai kurie rusų daliniai atsisakė šaudyti. Kiti pabėgo ir pasislėpė miškuose. Kai kurie tankai perėjo prie vengrų sukilėlių. Priežastis: daugelis jaunų rusų Vengrijoje buvo pakankamai ilgai, išmoko jų kalbą, susigyveno su laisve ir nekentė komunistinės tvarkos kartu su vengrais. Rusų daliniai, atėję į Vengriją kovoms prasidėjus, darė daugiausia žalos, nes jie buvo mulkinami. Jiems buvo pasakojama, kad Vengrija pilna amerikiečių dalinių, kad vengrų fašistai, kapitalistai ir žemių savininkai pradėjo kariauti prieš žmones.

Rusai buvo visiškai praradę nervus. Jų tankai kartais šaudė į visai neginkluotus žmones, ligonines, bažnyčias. Šaudė net į patį sužeistus rusų kareivius.

Jų saugumo policija kovojo kartu su komunistais ir su jais jie dalinosi pyktį ant žmonių. Šimtai tai prieškomunistiškai nusiteikusių buvo sumušti, sušaudyti ir pakarti. Daugelis dingo be žinios.

Galima manyti, kad niekas nežinojo tikro aukų skaičiaus, krituisių gatvių kovose. Vieni apskaičiuoja vengrų nuostolius iki 13,000 mirusių ir sužeistų, rusų — iki 2,500 užmuštų ir 5,000 sužeistų. Bet čia yra tik spėjimai. Tikras skaičius gali būti niekada nežinomas, kadangi daug sužeistų vengrų atsisakė eiti į ligonines dėl neapykantos komunistiškai administracijai.

Revoliucijai plečiantis, raudonoji valdžia siūlė vis didesnes nuolaidas, bet to nebuvo užtektinai laisvės kovotojams. Komunistų min. pirm. Imre Nagy per radiją skelbė vengrams laisvus rinkimus, galą kolektyviniams ūkiams, panaikinimą vienos partijos sistemos valdžios, religijos laisvę ir visišką nepriklausomybę Maskvai. Bet iškankinta minia tuo nepasitenkino. Jie reikalavo besąlyginės kapituliacijos žmogžudžių valdžios.

Galiausiai komunistai pradėjo nusileisti. Kard. J Mindszenty, Vengrijos katalikų primatas, buvo paleistas iš kalėjimo, kuriame komunistai laikė jį 8 metus.

Sovietų suruoštos skerdynės

Devintą dieną ginklai nutilo. Po to niekas nebenorėjo būti komunistais. Visi buvo suinteresuoti vienu reikalu, — kad rusai išeitų iš Vengrijos. Ir tenai niekada nebus taikos, kol bent vienas rusas bus vengrų žemėje.

Kaip amžiną liūdesį, pasaulis žino, kiek dienų vėliau, rusai su artilerija, tankais ir oro pajėgomis paskandino kraujuje vengrų revoliuciją nepamirštamu žiaurumu. Dėl tokio rusų nehumaniškumo, the New York Times rašė šiuos pareiškimus, kurie išreiškė visų Amerikos žmonių jausmus:

"Mes kaltiname sovietų valdžią žmogžudyste. Mes kaltiname biauriausia išdavyste ir apgavimu, kas gali būti žmogui žinoma. Mes kaltiname padarius baisiausį nusikaltimą Vengrijos žmonėms, kas niekada negali būti pamiršta. Biauriausi veiksmai yra padaryta. Herojiškiausi žmonės mirė. Bet laisvės kova gyvena ir yra dar stipresnė kaip anksčiau, nes ji išauginta kritusių krauju dėl laisvo gyvenimo. Jų mes nepamiršim. Bolševizmo prakeikime ir ašarose yra gimusi kova, kuri egzistuos tol, kol laisvė bus nugalėtoja".

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir klijentams linki
VIKTORAS KOŽICA
Gazolino stotis ir automobilių taisymo dirbtuvė
SHELL BENZINAS
Kampas 58-tos ir S. Western. Tel. PRospect 8-9533

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲJŲ METŲ
VISIEMS DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS LINKI
JOHN'S FOOD MART
CHOICE MEATS AND POULTRY
JOHN BUTVILAS
1534-36 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill. Tel. OLympic 2-6648

ZARASIŠKIŲ KLUBAS
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
proga sveikina Draugo dienraštį ir klubo narius-nares
KLUBO VALDYBA 1961 METAMS:
J. Tarulis, J. Užundenis, F. Zalecka, R. Puslis, C. K. Davis, A. Čičelis, S. Juškenas ir A. Šeduikis
Klubo susirinkimai įvyksta kas antro mėnesio paskutinį sekmadienį

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Klientams, Draugams ir Pažįstamiems Linki
CICERO LIQUOR HOUSE, PACKAGE & BAR SERVICE
4916 West 14th St. Tel. TOwnhall 3-9518
S. BALUTIS ir S. NORKUS, Savininkai

DAINA CO
Sav. inž. A. Semėnas
PRIEŠVENTINĖS NUOLAIDOS
• FM radijo aparat. nuo $29.95
• Transistoriniai radijuk.—9.95
• AM radijai 14.50
• Juostiniai rekorderiai. 79.00
• TV aparatai nuo 69.00
ir t. t. ir t. t.
VISKAS GARANTUOJAMA
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3321 S. Halsted St.-CL4-5685
Atdara kasdien iki Kalėdų nuo 9-9 v. vak. Sekm. 12-5 v. p. p.

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. RE 7-7083

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visos programos iš WOPA
AM. 1490 Kilocycles FM 102-7 MC
Kasdien: nuo pirmadienio iki penk
adienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir
sekmadienį 8.30 iki 9:30 val. ryte
nuo pirmadienio 9 val vak
Raštinė: 7159 So Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413

TELEVIZIJAS
Sąžiningai ir nebrangiai taisau
Už patarnavimą vietoje $3.00, už dirbtuvės darbą — $10.00 ir dalys.
Pigios pavelkslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

Platinkite "Draugą".

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
P. PIETKIEWICZ Pres
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4¼%
FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM
NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario 1 d., 1960
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D
Dividendai mokami sausio ir liepos m. 1 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKTAD. ..... 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiad. uždaryta.

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ!
INDĖLIAI APDRAUSTI IKI $10.000.00
Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sec'y LA 3-8248
VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniais uždaryta.

COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ.
kurioje jūsų automobilis bus pilnai užbaigtas, pradedant motoro sureguliavimu, karoserijos ištaisymu, ratų subalansavimu, tiesaus važiavimo nustatymu, dažymu ir kitais darbais. Naujai padidintose dirbtuvėse naudojamos moderniškiausios mašinos automobilio karoserijai išlyginti. Dirbtuvėse vienu laiku gali būti taisoma virš tuzino automobilių.
Sav. STASYS DAPKUS
4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.
Telef. CLiffside 4-2241

APDRAUSTAS SAUGUMAS - PELNINGI PATARNAVIMAI
Pasinaudokite sekančiais mūsų patarnavimais: Nariams veltui iškeičiame čekius. Duodame Money Orderius — čekius šelmos biloms apmokėti. Apdraudžiame taupymo skyrius. Kalėdų ir vakacijų skyriai. Aukšti dividendai. Jaunuoliams kolegijos bonų skyrius. Nemokamas parkinimas. Saugios vaultų dėžutės. Depozitavimas naktį.- Organizacijoms veltui kambarys susirinkimams. Ir daug kitų naudingų patarnavimų.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N
6245 So. Western Ave., Chicago, Ill. Telef. GRovehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
Grant Works Coal & Oil Co.
ADOMAS BERNADIŠIUS, Prop.
WE SELL FUEL OIL
16th St. and 49th Court, Cicero, Ill.
Res.: 1601 S. 49th Court Res. Phone Olympic 2-9311
Office Phone Olympic 2-9311

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Visiems
GLOBE PARCEL SERVICE
TED KUCZEWSKI, Manager
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS
4102 Archer Ave., Tel. FRontier 6-6399
CHICAGO 32, ILLINOIS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir laimingų Naujų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems
LITHUANIAN BAKERY
Sav. ANTANAS KAZILIONIS
2450 West 59th St. Tel. HEmlock 4-7434
REIKALAUKITE MŪSŲ GAMINIŲ VISOSE KRAUTUVĖSE

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
proga sveikina savo klientus, draugus ir pažįstamus
REGINA IR STASYS PATLABAI, Sav.
MAISTO KRAUTUVĖS
2624 W. 69th St., Chicago, Ill. GRovehill 6-9361

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
LINKIME VISIEMS
VIKTORIJA IR BRONIUS TUBELIAI
5015½ Kenmore Ave., Chicago 40, Ill.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
MACKE REALTY CO.
K. J. MAČIUKAS
2549 West 71st St. Tel. PRospect 6-3140

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
BRUNO KEPYKLA
Sav. B. MACIANSKIS
Šližikai, lietuviška duona, vestuvėms tortai ir įvairūs pyragai
3339-41 So. Lituanica Ave. Tel. CLiffside 4-6376

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems
S. J. PIRAINO
Urmo prekyba
Kalifornijos vaisiai ir jų Gaminiai
71 S. Water Market Tel. MOnroe 6-1558

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo kostumeriams ir bičiuliams
J. & M. TAP
JONAS IR EMILIJA MOTEJUNAI, sav.
"Kur geri draugai susitinka"
2638 W. 69th St. GR 6-9894 Chicago 29, Ill.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
VISIEMS DRAUGAMS IR KLIENTAMS LINKI
KAUNAS PARK INN
ANNA IR RAY KAUNIETIS
2650 West 69th Street Tel. GRovehill 6-9753

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems
BRONĖ IR EDVARDAS STANGENBERGAI
SAVININKAI
MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖS
1447 So. 50th Ave. Tel. OLympic 6-1696
CICERO 50, ILLINOIS

AUTOMOBILIŲ KARALIUS — HENRY FORDAS

EDVARDAS ŠULAITIS

Šiemet suėjo 100 metų, kai gimė vienas didžiausias išradėjas šiame šimtmetyje, automobilių karalius — Henry Fordas. Fordo automobiliai šiandien yra nevieno iš mūsų garaže, nors retas žinome apie žmogų, kurio vardu šie automobiliai yra pavadinti.

Fordas savo energingumu ir sumanumu pasižymėjo jau savo jaunystėje. Sulaukęs vos 20 metų amžiaus, jis buvo suplanavęs masinę pigiųjų laikrodžių gamybą, kurie tekaštuotų tik po 1 dolerį. Tačiau šis planas nepavyko ir tėvas jį grąžino į ūkį.

Tolimesnis jo bandymas buvo automobilis ir čia jam geriau sekėsi, nors pradžia irgi buvo gana sunki 1893 m. jis pastatė mažą benzininį automobilį, kuris buvo išbandytas... virtuvėje. Po trijų metų Fordas su savo automobiliu jau važiavo Detroito gatvėmis.

Tačiau masiniu būdu gaminti automobilius Fordas neturėjo galimybių, nes reikėjo pinigų fabriko pastatymui, o jis piniguočius nesugebėjo įtikinti, jog pasisektų iš to padaryti biznį.

Pagaliau 1903 m. Fordas įkūrė nuosavą firmą ir netrukus išleido pirmąją mašiną — "Modelį T" ir tuo padarė artimesniu dalyku svajonę apie automobilio prieinamumą kiekvienam žmogui. 5 metų laikotarpyje JAV buvo išleista 500,000 tos rūšies automobilių. Jie buvo labai patvarūs ir gerai pagaminti, nes yra užsilikusių to modelio pavyzdžių ir iki šiai dienai.

1908 — 1924 m. laikotarpyje Fordas pagamino apie 10 milijonų "Modelio T" automobilių, kurie tuo metu tekainavo po 260 dolerių, kas tais laikais buvo nemaža suma. Automobilių gamybai nemaža pasitarnavo Fordo išradimas gamybinės juostos linijos, kurios eksperimentai buvo padaryti 1913 m. balandžio mėn

Kada Amerika įstojo į karą, Fordo fabrikai pradėjo gaminti ir gaminius karo reikalams. Po I-jo Pasaulinio karo Fordo gamyba labai padidėjo. Darbininkams jis mokėjo gana aukštas kainas ir įvedė 5 dienų darbo savaitę. Tai, kaip sakoma, jis padarė ne iš didelio humaniškumo, bet vadovaujantis savo prekybine filosofija. Pagal ją Fordas galvojo, kad antroji laisva diena savaitėje turi paskatinti darbininkus prie didesnio įvairių gaminių suvartojimo ir tuo būdu pagyvinti Amerikos ūkį.

Nors Fordas priešinosi JAV įstojimui į II-jį Pasaulinį karą, bet kai japonai užpuolė Pearl Harborą, Fordas sutiko savo fabrikuose gaminti karo reikmenis, kurių jis išleido už 5 milijardus dolerių. Jis karo reikalams pastatė ir visai naują fabriką, kuris karui baigiantis kas valandą išleisdavo po vieną 4 motorų bombonešį. Fordo gamybos metodai buvo plačiai vartojami ir kitų Amerikos gamintojų, taip kad šio krašto kariuomenė jų pagalba galėjo susilaukti daug ir modernių ginklų.

Fordo išradimai ir gamybos sumoderninimas susilaukė ir nemaža kritikos. Nors į Fordo perversmus pramonėje buvo žiūrima teigiama prasme, tačiau iš kitos pusės buvo ir yra skaitoma, kad masinė gamyba žmogų taip įjungia į darbą, kad jį paverčia lyg mašinos dalimi. Judančios linijos — juostos principu šiandien naudojasi visi serijinius gaminius gaminantys fabrikai ir čia matome būrius žmonių, kurie pastatytį į tam tikrą vietą dienų dienas atlieka vieną ir tą patį nesudėtingą darbą. Tokį darbą bedirbantis žmogus pats pasidaro lyg mašina, bejausmis, mažai protaujantis. Tai yra Fordo nuopelnas, nors kai kurie tokių nuopelnų yra nepatenkinti.

Sakoma, kad ateityje mašinos garbinimo amžius dar įgaus ryškesnes formas ir tuomet žmonės, galbūt, pradės skaičiuoti metus nuo Fordo gimimo. Tikėkimės, kad tokie laikai neateis, nes neatrodo, jog mašina visiškai galės pakeisti žmogų gamyboje.

Henry Fordas mirė 1947 m., sulaukęs 83 m amžiaus Dearborn mieste, Mich.

SENO MIESTO NAUJAS VEIDAS

IGNAS ŠMIGELSKIS

Austrijos sostinė Vienos mokslininko gyvenimo labirintas dar labiau iškilo. Tas mokslininkas vadinasi Franz Milkner. Mat, ligi šio laiko kultūrinis pasaulis stebėjosi nuskendusiu pelenuose ir atkastu Pompėjos miestu ir garbino to miesto aukštą graikų kultūrą. Dabar Pompėja pamažu slepiasi, o į priekį išeina Efozėjos miestas, kuris maž. Azijos žemyne randasi. Kaip tik dabar archeologai karščiuodami nukasią 16 metrų storumo vandens šlamštą ir kt. liekanas, kad galėtų į gyvenamus namus įeiti, kurie net ligi trijų aukštų siekia. Laukiama su naujos statybos stiliaus susidūrimu. Tas statybos stilius dar niekur nebuvo statytas. Jau dabar didžiuliai maudymosi baseinai, pardavimo krautuvės ir įvairios kūdros pasako apie gerą efozėjišką gyvenimą. Moderni Jono bazilika ir Hadrijano maldykla yra kultūriškai ir religiškai be galo vertingi. Įvairūs vertingi naminiai indai, nustabiai meniškos plastikos ir statybų skulptūros, stebina net dabartinį žmogų.

Tas miestas atkeldavo vartus į tolimesnius Azijos plotus. Jis buvo taip pat garsus savo šventovėmis, jų tarpe ir garsiosios. Artemis maldyklos liekanos išliko; ji anuo metu prie septynių pasaulio stebuklų priklausė. Šv. apaštalas Povilas, kuris čia pamokslavo, laimėjo savo priešus. Po to Artemis šventovei buvo sunku kultūroje pasilikti, nes krikščionybė kitaip tvarkėsi ir tvarkosi. Čia ilsisi ne tik apaštalas šv. Jonas, bet pagaliau pagal legendos padavimą čia buvo ir Kristaus motina Marija.

Senesnė miesto dalis buvo vandens apsemta, tai ji gyventojai paliko ir trečiame šimtmetyje prieš Kristų prie aukštumų Pion ir Koresos statėsi (šiandien lakštingalų kalnas), čia ir Marijos namas stovėjęs.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klijentams ir draugams
GRAY'S SHELL SERVICE
Savininkas PETRAS GRAŽINSKAS
6654 S. California Ave., Chicago 29, Ill.
Tel. PR 8-9676

Pradžioje dešimto šimtmečio, gyvenimo sąlygomis pablogėjus ir pradėjus įvairioms ligoms siautėti, tas miestas visiškai liko žmonių apleistas. Pasilikusį turtą uždengė Kay upės srovės šlamštas, kuris po šiai dienai mažai sužalotas išliko. Tačiau jo vertė yra didelė ir su laiku kultūringam pasauliui dar nežinomų paslapčių atidengs!

Reikia tos pačios šviesos

Bendroje audiencijoje Šv. Tėvas priėmė apie 6 tūkstančius maldininkų. Savo žodyje kvietė maldininkus giliai išgyventi artėjančio Advento liturgiją. "Gyvenimas žengia pirmyn, pasaulis atsinaujina, —kalbėjo Jonas XXIII, — bet žmonijai visuomet reikia tos pačios šviesos: amžinosios Kristaus šviesos".

— Bedieviška laisvė pati save naikina. Šis fatališkas procesas — laisvės netekimas revoliucijoje — išsigimsta į netikėtą verguvę. —N. Berdiajev

POPULAR LITHUANIAN RECIPES
Surinko
JUZĖ DAUŽVARDIENĖ

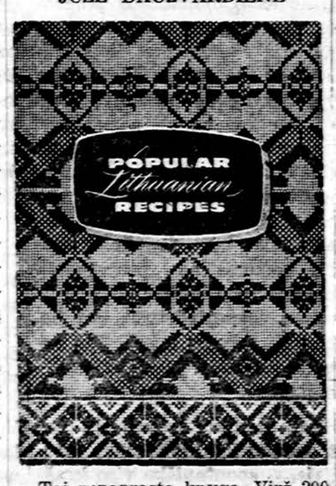

Tai nepaprasta knyga. Virš 200 receptų grynai lietuviškų valgių gaminimui anglų kalboje. Ponia Daužvardienė, kuri dažnai pasakodavo apie lietuviškus valgius per Chicagos radijo ir televizijos stotis, surinko pačius įdomiausius lietuviškų valgų receptus ir DRAUGAS juos išleido labai parankioje formoje. Pirmą kartą tokia knyga pasirodo knygų rinkoje.

Gera dovana kitataučiams ar angliškai skaitantiems lietuviams.

Kaina — $2.00

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
CHICAGO 29, ILL.

JŪS GALITE PASITIKĖTI DAKTARO PARAŠYTO RECEPTO TIKSLIU IŠPILDYMU, KAI KREIPIATĖS Į MŪSŲ VAISTINĘ.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums daktaro prirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai šviežį ir kainos labai prieinamos.

DARGIS VAISTINĖ
CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 4-6050
RELIABLE Rx PRESCRIPTIONS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
STANLEY CLEANERS
S. ŠIMULIS, sav. — CLEANING & DYEING
2150 S. Hoyne Ave. Tel. VIrginia 7-6494

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
KAZIMIERAS UKELIS
Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas
3436 S. Lituanica Ave. Chicago, Ill.
Tel. VIrginia 7-9601

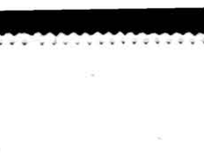

LIETUVIŠKA VALGYKLA
PALANGA
6918 South Western Avenue
Chicago 36, Ill. GRovehill 6-9758
Atdara nuo 6 val. ryto iki 8 val. vak.

California Beauty Salon
2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271
SPECIALIAI
Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Individualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blonding, Švelnūs, natūraliai atrodantys pusmetiniai.
Antrad., trečiad. ir šešt. iki 5 val. vakaro
Ketvirt. ir penkt. iki 9 val. vakaro.
Pirmadieniais uždaryta.
BARBARA ROGO, Savin.

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI
Order FUEL OIL NOW!
Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą
Pakeičiame į GAZO—ALYVOS apšildymą
Paruošta KURENAMA ALYVA
Pilnas patarnavimas
Išsimokėjimo sąlygos
ANGLYS
Komerciniams
Rezidenciniams namams
SIURBLIAIS IŠVALOMI
Boileriai—
Center. krosnys
Mes įrengiame — Mes aptarnaujame
• Stokerius — Boilerius
• Anglines krosnis — Alyvos degintuvus
• Karšto vandens šildytuvus
Pardavėjas: Vincas Doba
GAPS ALYVA : ANGLYS
Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-oconditioning reikalais
2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PRos. 6-6671

VOSYLIUS FOOD MART
2433 West 69th St. Telef. PRospect 6 2113

PARDUODA SAVO GAMYBOS SKILANDŽIUS DEŠRAS — ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIBULINES, ČESNAKINES, ŽEMAITIŠKAS, MEDŽIOKLINES BEI ŽALIAS dešras virimui
Čia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėsos: JAUTIENOS, VERŠIENOS, AVIENOS. Šviežia ir rūkyta PARŠIENA IR PAUKŠTIENA. Taip pat parduodame: lietuviškus sūrius, sviestą, saldainius ir visokius delikatesus. Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Šventadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. val. po pietų.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
linki
ANTHONY B. PETKUS
1410 So. 50th Ave., Cicero, Tel. TOwnhall 3-2108-9
DONALD A. PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71 St., Telef. GRovehill 6-2345-6

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Mūsų Kostumeriams ir Pažįstamiems
Gužauskas Beverly Hills Floral Co.
"KAS TIK ĮMANOMA GĖLĖSE"
2443 W. 63rd St. Tel. PRospect 8-0833

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME VISUS
LIETUVIUS IR LINKIME
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
STANDARD FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSN.
4192 Archer Ave., Chicago 32, Ill.
VALDYBA IR DIREKTORIAI

OFFICERS:
JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Executive Vice President
ELMER MACKIEWICH, Vice President
HELEN KUCHINSKAS, Secretary-Treasurer
PETER ŠLOGER, Vice President
DOMINIC CHIAPETTA, Vice President
JOHN C. LEWE JR., Asst Vice President
LUCY RAILA, Asst. Secretary
EDWARD KRYSTON, Asst. Secretary
STELLE STANKUS, Asst. Treasurer
LOUIS WAITKUS, Asst. Treasurer
PETER GAUDAS, Attorney
BERNARD KASH
WM. M. ZIPPERMAN, Attorney
DIRECTORS:
JUSTIN MACKIEWICH — LEON GINIOTIS
JUSTIN MACKIEWICH JR. — DAN KURAITIS
ELMER MACKIEWICH — JOSEPH PUDZUNAS
HELEN KUCHINSKAS

Kalėdiniai nuotykiai Švabų žemėje

ALBINAS VALENTINAS, Chicago, Ill.

Tai buvo prieš Kalėdas ir prieš dvyliką metų.

Su vienu iš bendro kambario vyru, vardu Jonu, pakilova dar su tamsa, užsimetėva ant pečių jau iš vakaro paruoštas kuprines su "turtu" ir tyliai išslinkova pro duris. Ilgame ir tuščiame kareivinių koridoriuje mūsų žingsniai skambėjo baugiai, it kokių vaiduoklių. Lauke spirgino speigas ir sniegas po kojomis garsiai girgždėjo ir cypė. Aplinkui buvo tamsu ir ramu. Stovykla dar miegojo.

Šventės stovykloje nesiskyrė nuo prastų dienų. Buvo nelinksmos, niūros ir liesos, ypač viengungiams ir dar nesugebantiems "kombinuoti". Todėl su Jonu, iš anksto susitarę ir bendrai veikdami, sudarėva sąmokslą būtinai nors per šias Kalėdas užkirsti lašinių. Kiti vis parsiveža, tai kodėl mudu negaliva?.. Bet į kaimą abu vykova tik pirmą kartą.

Pro skaisčiai apšviestus stovyklos vartus kažkokia žmogysta šmėkštelėjo gatvėn.

— Kas anas?

— Man rodos, ar tik ne Petras iš I-jo bloko "žirgyno..."

— Speigas ir pusnys bus ir jį nabagą badu prirėmę prie sienos... Vasarą tai jis turi žalias dienas...

Truputį keistas buvo tas Petras. Nė su vienu jis nedraugavo ir nė su vienu nekalbėjo. Retas kuris tebuvo išgirdęs jo balsą. O jo pavardę težinojo, tur būt, tik stovyklos komitetas. Žmogus buvo užsidaręs kaip grabe. Pažinusieji sakė, kad Lietuvoje jis buvęs gimnazijos muzikos mokytoju. Pradžioje jis gyveno I-jo bloko viengungių kambary, vadinamu "Žirgynu". Bet greit teko iš ten išemigruoti dėl... gyvačių.

Jau su ankstybu pavasariu Petrui ateidavo linksmos dienos. Kiekvieną ankstyvą rytą jis iškeliaudavo "ekspedicijon" į apylinkės kalvas ir miškelius. Priešpiečiais jis visada grįždavo su netuščia mėlyna tarba, kokias UNRA buvo išdalinusi kiekvienam stovyklos gyventojui, kaipo ženklą ubagystės. Petras mikliai nunerdavo varlėms ir gyvatėms odas, tada šliužus ir šokėjas čirškindavo ant keptuvės ir vienas pats sau linksmai puotaudavo, nebekreipdamas dėmesio į stovykloje duodamas kolorijas... Bet į šiuos "baliavojimus" negalėjo žiūrėti kiti kambario bendragyventojai, jiems darydavosi "prastai ant širdies", todėl pasiskundė komitetui, idant Petrą kaip nors patvarkytų. Komitetas skundą rado pagrįstu, todėl Petras nusikėlė gyventi vienui vienas į didelę negyvenamą palėpę, pačiame viršuje.

Švabų žemėje Petras surado dar negirdėtą gardumyną, visų skanėstų skanėstą — driežus. Šitų ilgauodegių keturkojų čia buvo apstybė. Jie vienoje akimirkoje visiškai pakeisdavo savo sparvą, prisitaikydami prie vietos spalvos ir aplinkybių, buvo nepaprastai jautrūs ir greiti ir sunkiai pasiduodavo pagaunami. Kad ir "be kortelių duodama", ale tu pagauk miške nelabą... Ir jei Petras grįždavo su šypsena veide, žinok, jog jam pasisekė pagauti driežą. Reiškia, šiandien bus didis "banketas..." Kartą vienam jis net pasakęs:

— Iškada, kad Lietuvoje tokių gardumynų nebuvo...

Petras irgi buvo bagotas: turėjo smuiką ir aulinius batus. Ir jei jį pamatydavo einantį per stovyklos kiemą ir vienoje rankoje besinešantį smuikelį, o kitoje batus, svietas kalbėdavo:

— Petras jau išemigruoja į... geresnę palėpę.

Užėjus pirmosioms šalnoms ir pasibaigus "vasaros vaišėms", Petras vėl sugrįždavo šiltan kambarin badmiriauti per žiemą pirmame bloke...

Stotyje pamatėme, kad Petras laikė po pažastimi į laikraštį suvyniotus aulinius batus. Driežams sau rafiniai miegant giliuose urvuose po sniego pusnimis, Petras, matomai, bus nutaręs širdpersingai ir amžinai atsisveikinti su savo auliniais, išneštais per ugnis ir bombas...

Geležinkelio stoty nusipirkova su Jonu bilietus kažkur link Ulmo. Apšalusiame vagono lange prasipūtėva po apvalią skylutę ir žiūrėdami pro jas — ieškojome "gero kaimo". Atokiau mažos geležinkelio stotelės pamatėme didelį kaimą, paskendusį giliose pusnyse.

— Lipam čia! — sako Jonas.

— Žinoma. Tiek čia, tiek kitur, juk tokie pat gentys...

Kelias iš stoties vedė į kaimą. Iki jo buvo gal pora kilometrų. Pakelėje stovėjo vienša, nedidelė trobelė. Prie lango prisiploję į mus spoksojo vaikų veideliai. Tarp jų pasimatė ir ūsuotas veidas. Prie namelio buvo iškaba: "Franz Joseph. Schumacher". Atseit, Pranas Juozapas, šiaučius. Žinoma, sku binome toliau. Čia žmogus biednas, turi tik vaikų krūvą.

Pasiekę kaimą, užėjome į didelį mūro namą, kur buvo "bierstubė" vardu "Zum Ochsen". Ten buvo net penketas moterų. Skaisti saulutė kilo iš užu sniego kalnų, iš užu pusnynų. Didelis pečius tratėjo pakurtas malkomis. Viduje buvo šilta ir jauku. Bematant atšilo mūsų kojos ir ausys. Pasisakėme kas esąme ir kokiais tikslais keliaujame. Jonas buvo simpatingas ir plepus vyrukas, tat greit su moterimis suėjome "į rodą". Pasiprašėme ir net gavome po puoduką juodos "durpinės" kavos. Prašėme prie kavos pusryčiams nors po šmotelį duonos, žinoma, už viską norėdami užmokėti. Bet nedavė. Sakė, kad nė pačios duonos neturinčios. Šeimininkės vyras esąs žuvęs kare. Jonas pasisakė taip pat kariavęs vokiečių kariuomenėje, priešlėktuviniuose daliniuose ir neperseniausiai grįžęs iš prancūzų belaisvės. Viena iš moterų, kuri buvo šeimininkės sesuo, ėmė teirautis:

— Ar nematėte kur belaisvėje mano vyro? Jis irgi buvo vakarų fronte. Prieš pat karo pabaigą gavau žinią, kad tebėra gyvas. O dabar nieko nežinau. Gal kur belaisvėje. Ar nesutikote?

— O kaip jis atrodė?

— Tokiais raudonais plaukais ir pakirptais trumpais ūsiukais. Truputį žemesnis už jumis ir ant kairės rankos turėjo karpą...

Jonas galvojo. Tur būt, jis tokių ten matė tūkstančiais. Pagaliau pliaukštelėjęs sau delnu per kaktą, tarė:

— Kaip tik tokį ir pažinau... Dargi sakėsi švabas esąs...

— O kaip jo vardas? — nekantriai paklausės moteris.

— Rodos, kad... Wilhelmas...

— Na, tai tas pats ir yra... O kur jis dabar?

— Dar paliko pabūti belaisvėje Bet greit grįš, — užtikrino Jonas.

Bematant ant stalo atsirado dvi stiklinės mošto. Tai švabų tautinis gėralas, gaminamas iš vaisių. Pagaliau moterys panoro pažiūrėti, ką mes turime kuprinėse? Pirmiausia išdėsčiau ant stalo aš savo "prekybą": vilnonį kareivišką megztuką ir tokį pat šaliką, šiltą kanadišką kepurę, špūlelę žalių kareiviškų siūlų, du mažus gabaliukus skalbiamo muilo ir keliolika dantims valyti šepetukų... Juos unriečiai dalino beveik kas antrą dieną ir po kelis. Moterys, pažvelgę į gėrybes, tik numojo rankom:

— Nereikia. Visi vyriški dalykai, o mes vyrų neturim...

Jono prekyba buvo kiek "turtingesnė". Be dantų šepetukų, jis turėjo medžiagą suknelei ir net dvi poras amerikoniškų šilkinių moteriškų kojinių, kurias buvo gavęs iš savo pusbrolio, amerikiečio kareivio. Dikta šeimininkė tuoj griebė už suknelės:

— Kiek nori už ją?

— Kiek čia norėsi... — aiškino Jonas. — Noriu lašinių būtinai, arba gabalą mėsos...

— Tokių dalykų aš neturiu ir seniai mačiau... — paaiškino švabė. — Pinigais tai pirkčiau...

— O kiek mokėsi? — paklausė Jonas.

— Dvi ir pusę RM. (Senosios, bevertės markės). Tiek kaštuoja ir Ulme...

— Na, tai ir pirkite Ulme. O man traukinio bilietas brangiau kaštuoja, nei dvi su puse markės.

— Tai kad Ulme neduoda. Reikia Bezugscheino... (leidimo).

Jonas apgailestavo "bezugscheinų" neturįs. O moterys staiga iš "prekybinių" nukrypo į visai kitas kalbas. Šeimininkė prašneko:

— Visokių daiktų tai mes šiek tiek dar turime. Mums rei-

(Nukelta į 8 psl.)

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON'
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambalansų patarnavimas dieną ir naktį
Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dayse ir tuojau patarnausime.
SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th AVE. OLympic 2-5245 ir TOwnhall 3-9687

NOW! 4¼% PER ANNUM on ALL ACCOUNTS
4½% EARNING ON PREPAID SAVINGS
Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH GOALS OR MORE
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1977
HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS
Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidotuvėms, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

DIDŽIAUSIA IR MODERNIŠKIAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE
Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!
John Savickas Monuments
11849 So. Kedzie
Chicago 43, Ill.
Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvienu laiku.
Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718
Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Džiaugsmingoje Kalėtų Švntėje nuoširdžiai sveikiname mūsų Kongregacijos brangias Rėmėjas, Rėmėjus, Geradarius ir Prietelius. Linksmų Švenčių Visiems!

Reikšdamos gilų dėkingumą sudėsime Jūsų visus reikalus bei troškimus į noveną Šventų Mišių, kuri bus aukojama Jūsų intencijomis. Melsime, kad Dieviškasis Betliejaus Kūdikėlis laimintų Jūsų gyvenimą ir gausiai atmokėtų Jums amžinybės turtais už Jūsų duosnumą ir geraširdingumą.

Švento Kazimiero Seserys
Motina M. Adorata

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų Švenčių proga sveikiname visus mūsų draugus ir pažįstamus ir linkime visiems kuo didžiausio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime.

Maldaujame Aukščiausiojo, kad sumažintų vargą ir skausmą mūsų pavergtų brolių Lietuvoje.

Trokštame, kad naujai užgimęs Dieviškasis Kūdikėlis atneštų pasauliui taiką ir ramybę, o mūsų tėvų žemei-Lietuvai — laisvę...

Mr. & Mrs. Anthony J. Rudis

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime visiems Lietuviams
O'MALLEY & McKAY
Incorporated
222 West Adams Room 1043
CE 6-5206
Generaliniai Apdraudos Agentai

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Mūsų Kostiumeriams
Ir Visiems Lietuviams

STANLEY LITWINAS, Ved.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3029 South Halsted St. Chicago, Ill.
Tel VICTORY 2-1272

Kalėdiniai Nuotykiai Švabų Žemėje

(Atkelta iš 7-to pusl.)

kia vyrų... ot tokių kaip jūs... Mano vyras žuvo kare, sunų neturiu, o tik trejetą mergų, iš kurių jokios naudos... Ūkis didelis, o prie to dar biznis. Kaime dabar ne su žiburiu nesurasi padoresnio vyro. Vieni žuvo fronte, kiti kaž kur belaisvėse tebevargsta... Be gaspadoriaus aš pražūsiu...

— Tai kad Hitleris juk draudžia su užsieniečiais ženytis...

— Spiaut dabar į tą Hitlerį... — pašoko visą laiką tylėjusi jauna moteris. — Mano vyras irgi žuvo Rytų fronte, nepalikęs nė įpėdinio. O ūkis — du šimtai margų. Kur aš viena galiu dingti su senais tėvais? Jūs gi vistiek į Lietuvą negrįžtat...

Buvome kiek nustebę. Bet toliau piršliautis neturėjome noro, todėl užsimokėję už kavą ir moštą, išėjome ieškoti laimės kitan kieman. Bet dažniausiai švabai nė į trobą neįsileisdavo. Tarpdury tik sumurmėdavo: "Mes nieko neturime ir mums nieko nereikia". Pagaliau į vieną trobą įsileido. Moteris pietavo su sūnum. Ant stalo buvo pilna medinė geldelė keptos kiaulienos su riebiu sosu, bliūdas keptų, apgruzdusių bulvių ir kepalas duonos. Viskas baisiai kvepėjo ir mums iš gomurio bėgo seilės... Sūnus buvo žvairas ir aiškiai matėsi, kad "nevisi namie". Matomai, dėl to nė į kariuomenę nepaėmė. Moteris paprašė parodyti, ką turime. Išdėstėme savo "turtus". Sūnus žvairavęs, žvairavęs, staiga metė valgyti ir griebė už manosios kepurės ir šaliko. Užsidėjo, atsistojo prieš veidrodį ir ėmė visu balsu kvatotis. Aš irgi juokiaus iš džiaugsmo... Motina klausia sūnaus, ar patinka?

— Jawohl, Mutter... — šis atsako vis kvatodamasis.

— Sūnus su kepure ir šaliku sėdo vėl valgyti, o motina pasiėmė peilį ir išėjo atnešti lašinių. Kai grįžo su nepaprastu šmotuku, sūnaitėlis vėl staiga metė šaukštą, trenkė žemyn kepurę ir šaliką.

— Nein, nein, Mutter- Ich will nicht... Nebepatinka...

Moteris vėl išnešė lašinius kamaron. Sūnui jau nebepatinka...

Ėmėm derėtis ir net maldauti, kad duotų nors pietų užvalgyti, nes buvome alkani ir sušalę. Siūlėme ir daiktais ir pinigais sumokėti. Mėsos garuojančios ant stalo juk visas kalnas... Bet moteris neatlaidžiai ir griežtai kartojo savo.

— Ne, ne! Mums patiems reikia...

Išėjome liūdni ir susierzinę. Gatvėj kažkoks "geraširdis" švabas patarė mums eiti į malūną. Ten visko gausią. Melninkas esąs labai bagotas ir geras žmogus...

Malūnas buvo atokiau nuo kaimo. Kelio nežadome, todėl klampojome iki juosmens per pusnynus. Šiaip taip prisikasėme. Senas mūrinis malūnas skendėjo sniego pataluose ir didžioje ramybėje. Tik tamsi upelio vaga, it gyvatė, raitėsi per baltus pūkus. Pasibeldėme į duris. Niekas neatsakė. Durys buvo uždarytos. Pasibeldėme dar kartą. Lange šmėkštelėjo kažkokia žmogysta. Staiga durys atsidarė ir iš vidaus žaibu išpuolė baisiai urgzdami trys dideli, juodi šunys. Ir tiesiai mums į krūtines... Kojomis gintis negalėjome, nes iki pusiaujo jos buvo sniege. Neturėjome jokios lazdelės. Tat ginyba likosi tiktai kuprinės. Šunys taip stipriai įsikąsdavo dantimis į jas, kad nebegalėjome išplėšti. Greit nelabieji mūsų kuprines sudraskė. Pro skyles išbiro sniegan muilas, siūlai ir dantų šepetėliai... Jau šunys taikstosi ir už pusiau išlindusios kepurės. Griebėme kuprines į rankas ir gynėmis sagtimis. Taip besigindami nuo piktųjų užpuolikų, pamažu atbuli traukėmės kaimo kelio link, čia pargriūdami į pusnis, čia vėl atsikeldami. O malūne buvo tylu kaip kapuose. Pasiekus kelią, užpuolikai paliko mus ir nušuoliavo atgal malūno link.

Kiek susitvarkę pasileidome atgal į stotį. Po kovos jau nebuvo šalta, tik buvome pikti ir susikrimtę. Linkėjome, kad į tuos namus perkūnas trenktų Kalėdų rytą...

Prie šiaučiaus trobelės kelią mums pastojo ūsuotas vyras.

— Ar lietuviai esate? — užklausė jis lietuviškai.

— Taip, lietuviai, — atsakėme.

— Tai labai gerai. Prašau pas mane, mes jūsų jau seniai laukiame.

Negalėjome suprasti, kame čiai reikalas? Gal ir vėl užpiūdys šunimis?

Trobelėje buvo švaru ir šilta. Nosį be galo kuteno skanūs kepsnių kvapai.

— Vėl koks pasityčiojimas... — pagalvojau sau.

Šeimininkas pasisakė kovojęs Rytų fronte, patekęs belaisvėn, bet, laimei, visą belaisvystės laiką praleidęs Lietuvoje ir net lietuviškai pramokęs. Gerai pažinęs lietuvius ir dabar žinąs, jog tai geriausi ir širdingiausi žmonės visame svviete. Jei ne lietuviai, tai jis savo žmonelės ir vaikučių jau nebūtų daugiau matęs... Kurie patekę į pačią Rusiją, Lenkiją, Čekiją ar kitur, mažai kas besugrįžę. Tik iš Lietuvos beveik visi sugrįžę... Supažindino su savo žmonele. Vaikučių tai buvo nemažai. Žiūrint į jų amžių, aiškiai matėsi belaisvystės tarpas...

Mes papasakojome visus savo dienos nuotykius.

— Aš žinau... — lingavo galva šeimininkas. — Čia tokie žmonės. Čia ne Lietuva... Čia svetimam ne tik duonos šmotelio, bet nė vandens neduos... Todėl aš jūsų ir laukiau.

Šeimininkė ant baltai padengto stalo ėmė nešti visokius kepsnius, labai kvepiančius.

— Kalėdoms paskerdėme neprastą kiaulę, todėl, ačiū Dievui, turime ko valgyti, — sakė šeimininkas.

Pietūs tikrai buvo karališki. O jau raginimas, raginimas nesvietiškas. Abu pasikeisdami su šeimininke.

— Juk taip daro ir Lietuvoje, — juokavo šeimininkas. — Ten visi atsispirdami ragina valgyti, kad ir nabagą belaisvį...

Jis pasakojo, kur buvęs Lietuvoje, kaip klojosi belaisvėje ir kaip ten visur geri ir širdingi žmonės. O šeimininkė pasakojant vis verkė... Pasisotinę, dar ilgokai paplepėjome su gerais žmonėmis. O kai pakilome subruzdėti į stotį, šeimininkė įbruko po gerą gabalą lašinių, suvyniotų į baltą, švarų popierių. Vienok apie betkokį atlyginimą nesileido į jokias kalbas. Turėjome pasitenkinti tik padėkoję.

Netoli savo išlipimo stoties, dovanas įleidome už kelnių, nes stoty jau siautė vokiečių policija. Ir neapsirikome. Vokiečių pabėgėlius, kurie ėjo iš traukinio didžiausiomis kuprinėmis ir ryšuliais nešini, visus netrukdomai praleido, o kitus užsieniečius sulaikė ir varė į atskirą kambarį kratai. Ten buvo ir MP. Kratė smulkiai. Atrado ir mudviejų mielaširdingosios švabės kalėdines dovanas, užleistas net už kelnių... Riebalą "konfiskavo" vokiečiai, o likučius iš sudraskytų kuprinių pasiėmė MP, pareikšdami, kad tai yra amerikiečių karinis turtas ir civiliams nevalia jo turėti. Aiškinau, kad tai davė teisėtai UNRRA, net po parašu... Bet tai nieko negelbėjo. Tremtinys tada neturėjo kam pasiskųsti. Ten buvo ir Petras...

Išėjus iš stoties, Petras, kuris šiaip jau niekada nekalbėdavo. matomai, jau su perėsta širdimi, verkdamas prašneko:

— Vot, ir še tau... Anei lašinių, anei aulinių... Linksmų Kalėdų švenčių...

LINKSMŲ ŠV. KALEDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
Midwest produktų krautuvė
V. TALLAT — KELPŠAI
2300 W. 23rd St. Tel. VI 7-6771 Chicago 8, Ill.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ!
Linki Visiems Kostumeriams Ir Rėmėjams
VALDYBA IR DIREKTORIAI

John J. Kazanauskas, President
Peter Kazanauskas, Vice-President
Stephanie Kazanauskas, Secretary Treasurer
Anthony L. Lapinskas, Asst. Secy-Treas. and Attorney
Joseph Kilikeviče, Director
Peter Kraujalis, Director
Walter Mi evich, Director
Ca imir Oksas, Director
Anthony Vilkas, Director
John Zelis, Director

Mutual FEDERAL Savings
CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
AND LOAN ASSOCIATION
2202 West Cermak Road Chicago 8, Illinois
Phone VIrginia 7-7747

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime
MUSŲ GERADARIAMS, RĖMĖJAMS, o ypatingai padėjusiems sukelti pakankamai lėšų pastatyti Šv. Šeimynos prieglaudą.
LABDARIŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA
KUN. A. LINKUS
KUN. ST. ADOMINAS
ORLAND PARK, ILL.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu visiems Lietuviams
JOHN T. ZURIS
LAWYER AND COUNSELLOR
11 SO. LA SALLE ST.
Room 1415
Phone RAndolph 6-4425

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
METRICK'S FARM FOOD COMPANY
STASYS ir MARIJA METRIKIAI
Dešrų, skilandžio ir kitų produktų
IR LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ KRAUTUVĖ
1804 W. 47th St. Chicago 9, Ill.
Telefonas YArds 7-8393

ROOSEVELT FURNITURE BENDROVĖ
2310 W. Roosevelt Rd. SEeley 3-4711
Sveikina Visus Savo Kostumerius, Esančius ir Būsiančius, Linkėdami
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Ir Linki Visiems Jas Laimingai Ir Linksmai Praleisti
Roosevelt Furniture Bendrovės Direktoriai:
MRS. NELLIE BERTULIS, FELIX A. BAUDONIS,

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
WEST SIDE EXPRESS
Moving, Pečiams Alyva, Anglys ir Malkos
2146 S. Hoyne Av.
Chicago, Ill.
Tel. VIrginia 7-7097
S. T. FABIONAS, sav.

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą"